I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2022/991,

8. juuni 2022,

millega muudetakse määrust (EL) 2016/794 selles osas, mis puudutab Europoli koostööd eraõiguslike isikutega, Europolis isikuandmete töötlemist kriminaaluurimiste toetamiseks ning Europoli rolli teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 88,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ([1])

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet (Europol) asutati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/794, ([2]) et toetada ja tugevdada liikmesriikide pädevate asutuste tegevust ja nende vastastikust koostööd kahte või enamat liikmesriiki mõjutavate raskete kuritegude, terrorismi ja liidu poliitikavaldkondades hõlmatud ühist huvi kahjustavate kuriteoliikide ennetamisel ning nende vastu võitlemisel.

(2) Euroopa seisab silmitsi muutuva julgeolekuolukorraga, kus julgeolekuohud teisenevad ja muutuvad üha keerukamaks. Terroristid ja teised kurjategijad kasutavad ära digipööret ja uusi tehnoloogialahendusi, eelkõige nii füüsilise ja digitaalse maailma omavahelist seotust kui ka piiride hägustumist, näiteks oma kuritegusid ja identiteeti järjest keerukamate võtete abil varjates. Terroristid ja teised kurjategijad on näidanud, et suudavad kriiside korral oma tegutsemisviisi kohandada ja hakata tegelema uut laadi kuritegevusega, sealhulgas kasutades ära tehnoloogiapõhiseid vahendeid, millega oma kuritegeliku tegevuse ulatust mitmekordistada ja laiendada. Terrorism on endiselt märkimisväärne oht liidu kodanike vabadusele ning eluviisile.

(3) Muutuvad ja keerulised ohud levivad üle piiride, hõlmates erinevaid kuritegusid, mille toimepanekut need ohud hõlbustavad, ning väljenduvad selliste kuritegelike organisatsioonide tegevuses, kes tegelevad mitut eri liiki kuritegeliku tegevusega. Kuna selliste piiriüleste julgeolekuohtude lahendamiseks ei piisa üksnes riiklikul tasandil võetavatest meetmetest ega piiriülesest koostööst, on liikmesriikide pädevad asutused üha enam kasutanud Europoli pakutavat toetust ja eriteadmisi, et võidelda raskete kuritegude ja terrorismi vastu ja neid ennetada. Europoli ülesannete operatiivne tähtsus on alates määruse (EL) 2016/794 kohaldamise algusest oluliselt suurenenud. Lisaks muudab uus ohukeskkond seda, kui suures ulatuses ja millist liiki toetust liikmesriigid Europolilt kodanike turvalisuse tagamiseks vajavad ja ootavad.

([1]) Euroopa Parlamendi 4. mai 2022. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 24. mai 2022. aasta otsus.
([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53).

(4) Käesoleva määrusega peaks seega andma Europolile täiendavad ülesanded, et Europolil oleks võimalik liikmesriikide pädevaid asutusi paremini toetada, säilitades samal ajal täielikult liikmesriikide vastutuse riigi julgeoleku valdkonnas, mis on sätestatud Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 4 lõikes 2. Europoli suuremate volituste tasakaalustamiseks tuleks tugevdada põhiõigustega seotud kaitsemeetmeid ning suurendada aruandekohustust, vastutust ja järelevalvet, sealhulgas parlamentaarset ja Europoli haldusnõukogu (edaspidi „haldusnõukogu“) kaudu tehtavat järelevalvet. Et Europol saaks oma suuremaid volitusi täita, tuleks selle lisapädevuste ja -ülesannete täitmiseks eraldada piisavad inimressursid ja rahalised vahendid.

(5) Kuna liit seisab silmitsi üha suurenevate ohtudega, mis tulenevad kuritegelikest organisatsioonidest ja terrorirünnakutest, peab tõhusa õiguskaitsetegevuse hulka kuuluma inimtegevusest tingitud kriisiolukordade ohjamisele spetsialiseerunud hästi koolitatud koostegutsemisvõimeliste eriüksuste kättesaadavus. Need liikmesriikide eriüksused teevad liidus koostööd nõukogu otsuse 2008/617/JSK ([3]) alusel. Europol peaks suutma nimetatud eriüksusi toetada, pakkudes tehnilist ja rahalist toetust, mis täiendab liikmesriikide tehtud jõupingutusi.

(6) Viimastel aastatel on korraldatud laiaulatuslikke, sealhulgas kolmandatest riikidest alguse saavaid küberründeid avaliku ja erasektori üksuste vastu nii paljudes liidusisestes jurisdiktsioonides kui nendest väljas ning need avaldavad mõju eri sektoritele, sealhulgas transpordile, tervishoiule ja finantsteenustele. Selliste küberrünnete ennetamist, avastamist, uurimist ja nende eest süüdistuse esitamist toetab asjaomaste osaliste vaheline koordineerimine ja koostöö, milles osalevad muu hulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/881 ([4]) loodud Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet (ENISA), võrgu- ja infosüsteemide turvalisuse eest vastutavad pädevad asutused Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/1148 ([5]) tähenduses, liikmesriikide pädevad asutused ja eraõiguslikud isikud. Selleks et tagada küberrünnete ja küberohtude valdkonnas tõhus koostöö kõigi asjaomaste osalejate vahel liidu ja riigi tasandil, peaks Europol tegema koostööd ENISAga, eelkõige vahetades teavet ja pakkudes oma analüütilist tuge valdkondades, mis kuuluvad nende vastavasse pädevusse.

(7) Ohtlikel kurjategijatel on kuritegelikes võrgustikes juhtiv roll ja nende kuritegelikud tegevused kujutavad endast suurt ohtu liidu sisejulgeolekule. Selleks et võidelda ohtlike kuritegelike organisatsioonide ja nende juhtivate liikmete vastu, peaks Europol suutma toetada liikmesriike, et nad keskenduksid oma uurimistegevuses nende võrgustike liikmete ja juhtivate liikmete, nende kuritegeliku tegevuse ja finantsvarade tuvastamisele.

(8) Rasketest kuritegudest tulenevad ohud nõuavad koordineeritud, sidusat, valdkondadevahelist ja mitme asutuse osalusega reageerimist. Europolil peaks olema võimalik hõlbustada ja toetada teabepõhiseid liikmesriikide juhitud julgeolekualgatusi, mille eesmärgiks on rasketest kuritegudest tulenevad ohud kindlaks teha, tähtsuse järjekorda seada ja neid ohjata, näiteks kuritegevusega seotud ohte käsitlev valdkondadevaheline Euroopa platvorm. Europolil peaks olema võimalik pakkuda sellistele algatustele haldus-, logistilist, rahalist ja operatiivtuge.

(9) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1862 ([6]) politseikoostöö ja kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö valdkonnas loodud Schengeni infosüsteem (SIS) on oluline vahend turvalisuse kõrge taseme säilitamiseks vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal. Europol kui liidus toimuva teabevahetuse keskus saab kolmandatelt riikidelt ja rahvusvahelistelt organisatsioonidelt väärtuslikku teavet isikute kohta, keda kahtlustatakse osalemises Europoli eesmärkidega hõlmatud kuritegudes, ning säilitab seda teavet. Oma eesmärkide raames ja seoses ülesandega toetada liikmesriike raskete kuritegude ja terrorismi ennetamisel ning nende vastu võitlemisel peaks Europol toetama liikmesriike kolmandate riikide või rahvusvaheliste organisatsioonide temale esitatud

([3]) Nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsus 2008/617/JSK Euroopa Liidu liikmesriikide eriüksuste koostöö parandamise kohta kriisiolukordades (ELT L 210, 6.8.2008, lk 73).

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/881, mis käsitleb ENISAt (Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet) ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia küberturvalisuse sertifitseerimist ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 526/2013 (küberturvalisuse määrus) (ELT L 151, 7.6.2019, lk 15).

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1148 meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infosüsteemide turvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus (ELT L 194, 19.7.2016, lk 1).

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1862, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist politseikoostöös ja kriminaalasjades tehtavas õigusalases koostöös ning millega muudetakse nõukogu otsust 2007/533/JSK ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1986/2006 ning komisjoni otsus 2010/261/EL (ELT L 312, 7.12.2018, lk 56).

andmete töötlemisel, soovitades, et liikmesriigid võiksid sisestada SISi uue kategooria hoiatusteateid - teavitavad hoiatusteated liidu huvides (edaspidi „teavitavad hoiatusteated"), et teha need teavitavad hoiatusteated SISi lõppkasutajatele kättesaadavaks. Selleks tuleks kehtestada korrapärase aruandluse mehhanism, et tagada liikmesriikide ja Europoli teavitamine selliste andmete kontrolli ja analüüsi tulemustest ning sellest kas teave on SISi sisestatud. Kordade puhul, mis käsitlevad liikmesriikide koostööd andmete töötlemisel ja SISi hoiatusteadete sisestamisel, eelkõige seoses terrorismivastase võitlusega, tuleks kohaldada liikmesriikidevahelist järjepidevat koordineerimist. Haldusnõukogu peaks täpsustama kriteeriumid, mille alusel peaks Europolil olema võimalik teha ettepanekuid selliste teavitavate hoiatusteadete SISi sisestamise kohta.

(10) Europolil on oluline roll hindamis- ja järelevalvemehhanismi toetamisel, et kontrollida nõukogu määrusega (EL) nr 1053/2013 ([7]) kehtestatud Schengeni *acquis*' kohaldamist. Europol peaks seetõttu liikmesriikide taotluse korral panustama oma eriteadmiste, analüüside, aruannete ja muu asjakohase teabega hindamis- ja järelevalvemehhanismi, et kontrollida Schengeni *acquis*' kohaldamist.

(11) Riskihindamine aitab näha ette uusi suundumusi ning tegeleda rasketest kuritegudest ja terrorismist tulenevate uute ohtudega. Selleks et toetada komisjoni ja liikmesriike tõhusa riskihindamise tegemisel, peaks Europol pakkuma komisjonile ja liikmesriikidele kuritegelike nähtuste ja suundumuste kohta tema valduses oleval teabel põhinevat ohu hindamise analüüsi, ilma et see piiraks tollivaldkonna riskijuhtimist käsitlevate liidu õiguse kohaldamist.

(12) Et aidata julgeolekualaste teadusuuringute liidu poolsel rahastamisel saavutada selle eesmärk tagada, et uurimistegevus saavutaks täieliku potentsiaali, ja vastata õiguskaitse vajadustele, peaks Europol aitama komisjonil kindlaks määrata peamised uurimisteemad ja koostada liidu raamprogrammid Europoli eesmärkide jaoks asjakohaste teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas ning neid rakendada. Kui see on asjakohane, peaks Europolil olema võimalik levitada oma teadus- ja innovatsioonitegevuse tulemusi osana omapoolsest panusest sünergia loomisesse asjakohaste liidu organite teadus- ja innovatsioonitegevuse vahel. Vajadusel peaks Europol saama oma eesmärkide jaoks asjakohaste teadus- ja innovatsioonitegevuse kujundamisel ja kavandamisel konsulteerida komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskusega (JRC). Europol peaks võtma kõik vajalikud meetmed, et vältida huvide konflikti. Europol ei peaks saama rahalisi vahendeid liidu raamprogrammist, kui ta aitab komisjonil kindlaks määrata kõnealuse programmi peamised uurimisteemad ning seda koostada ja rakendada. On oluline, et Europolile oleks tagatud piisavad rahalised vahendid, et abistada liikmesriike ja komisjoni teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas.

(13) Liit ja liikmesriigid võivad julgeoleku või avaliku korra kaalutlustel võtta välismaiste otseinvesteeringute suhtes piiravaid meetmeid. Selleks luuakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/452 ([8]) liitu tehtavate välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute raamistik. Eritähelepanu väärivad välismaised otseinvesteeringud kujunemisjärgus tehnoloogiasse, sest neil võib olla julgeolekule ja avalikule korrale märkimisväärne mõju, eriti kui sellist tehnoloogiat kasutavad liikmesriikide pädevad asutused. Võttes arvesse Europoli kaasatust kujunemisjärgus tehnoloogia seirel ja tema osalust selles, et töötada selle tehnoloogia õiguskaitse eesmärgil kasutamiseks välja uusi viise, eelkõige oma innovatsioonilabori ja ELi sisejulgeoleku innovatsioonikeskuse kaudu, on Europolil sellise tehnoloogia pakutavatest võimalustest ja selle kasutamisega seotud riskidest laialdased teadmised. Seetõttu peaks Europolil olema võimalus toetada liikmesriike selliste liitu tehtavate välismaiste otseinvesteeringute ja nendega seotud julgeolekuriskide taustauuringutes, mis on seotud ettevõtjatega, kes pakuvad tehnoloogiat, sealhulgas tarkvara, mida Europol kasutab oma eesmärkidega hõlmatud kuritegude ennetamiseks ja uurimiseks või kriitilise tähtsusega tehnoloogia, mida võidakse kasutada terrorismi soodustamiseks. Sellega seoses tuleks Europoli eriteadmistega toetada välismaiste otseinvesteeringute ja nendega seotud julgeolekuriskide taustauuringut. Eelkõige tuleks arvesse võtta seda, kas välisinvestor on juba osalenud julgeolekut mõjutavates tegevustes, kas on olemas tõsine oht, et välisinvestor osaleb ebaseaduslikus või kuritegelikus tegevuses, ja kas välisinvestorit kontrollib otseselt või kaudselt, sealhulgas subsiidiumide kaudu, kolmanda riigi valitsus.

([7]) Nõukogu 7. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 1053/2013, millega kehtestatakse hindamis- ja järelevalvemehhanism Schengeni *acquis*' kohaldamise kontrollimiseks ja tunnistatakse kehtetuks täitevkomitee 16. septembri 1998. aasta otsus, millega luuakse Schengeni hindamis- ja rakendamiskomitee (ELT L 295, 6.11.2013, lk 27).

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2019. aasta määrus (EL) 2019/452, millega luuakse liitu tehtavate välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute raamistik (ELT L 79 I, 21.3.2019, lk 1).

(14) Europol pakub eriteadmisi raskete kuritegude ja terrorismi vastu võitlemiseks. Liikmesriigi taotluse korral peaks Europoli töötajatel olema võimalik pakkuda nimetatud liikmesriigi pädevale asutustele kohapeal operatsioonide ja uurimiste läbiviimisel operatiivtuge, eelkõige hõlbustades piiriülest teabevahetust ning pakkudes kohtuekspertiisi ja tehnilist tuge operatsioonides ja uurimistes, sealhulgas ühiste uurimisrühmade raames. Liikmesriigi taotluse korral peaks Europoli töötajatel olema õigus viibida selles liikmesriigis uurimistoimingute tegemise ajal. Europoli töötajad ei peaks olema õigust teha uurimistoiminguid.

(15) Üks Europoli eesmärk on toetada ja tugevdada liikmesriikide pädevate asutuste tegevust ning nende vastastikust koostööd liidu poliitikavaldkondades hõlmatud ühist huvi kahjustavate kuriteoliikide tõkestamisel ja nende vastu võitlemisel. Selle toetuse tugevdamiseks peaks Europoli tegevdirektoril (edaspidi „tegevdirektor“) olema võimalik teha ettepanek liikmesriigi pädevatele asutustele sellise kuriteo uurimise algatamiseks, läbiviimiseks või koordineerimiseks, mis puudutab vaid nimetatud liikmesriiki, aga kahjustab liidu poliitikavaldkondades hõlmatud ühist huvi. Europol peaks mis tahes sellisest ettepanekust teavitama Eurojusti ja asjakohasel juhul määrusega (EL) 2017/1939 ([9]) loodud Euroopa Prokuratuuri.

(16) Riigisisese kohtuotsuse alusel taga otsitavate kahtlustatavate või süüdimõistetud isikute identiteedi ja teatavate isikuandmete avaldamine suurendab liikmesriigi võimalusi sellised isikud üles leida ja vahistada. Selleks et toetada liikmesriike selliste isikute üles leidmisel ja vahistamisel, peaks Europolil olema võimalik avaldada oma veebisaidil teavet Euroopa kõige tagaotsitumate kurjategijate kohta seoses Europoli eesmärkidega hõlmatud kuritegudega. Samal eesmärgil peaks Europol lihtsustama üldsusel nimetatud isikute kohta teabe andmist liikmesriikidele ja Europolile.

(17) Kui Europol teeb kindlaks, et isikuandmed, mille ta on saanud, on hõlmatud tema eesmärkidega, peaks olema tal võimalik töödelda nimetatud andmeid järgmisel neljal juhul. Esimesel juhul vastavad saadud isikuandmed mis tahes andmesubjektide kategooriale, mis on esitatud määruse (EL) 2016/794 II lisas (edaspidi „II lisa“). Teisel juhul koosnevad saadud isikuandmed uurimisandmetest, mis hõlmavad andmeid, mis ei ole seotud ühegi II lisas esitatud andmesubjektide kategooriaga, kuid mille on Europolile edastanud liikmesriik, Euroopa prokuratuur, Eurojust või kolmas riik vastavalt taotlusele Europoli toetuseks konkreetses kriminaaluurimises, kui asjaomasel liikmesriigil, Euroopa prokuratuuril, Eurojustil või kolmandal riigil on õigus selliseid uurimisandmeid töödelda vastavalt liidu ja riigisisese õiguse kohastele menetlusnõuetele ja kaitsemeetmetele. Sellisel juhul peaks Europolil olema võimalik töödelda nimetatud uurimisandmeid, kuivõrd see toetab seda konkreetset kriminaaluurimist. Kolmandal juhul võivad saadud isikuandmeid mitte olla seotud II lisas esitatud andmesubjektide kategooriatega ja mitte olla esitatud vastavalt taotlusele Europoli toetuseks konkreetses kriminaaluurimises. Sellisel juhul peaks Europolil olema võimalik kontrollida, kas kõnealused isikuandmed on seotud mõne sellise andmesubjektide kategooriaga. Neljandal juhul on saadud isikuandmed esitatud teadus- ja innovatsiooniprojektide raames ning ei ole seotud II lisas esitatud andmesubjektide kategooriatega.

(18) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725 ([10]) artiklile 73 peaks Europol kohaldataval juhul ja võimaluste piires tegema selget vahet II lisas loetletud andmesubjektide eri kategooriate kasutatavate isikuandmete vahel.

(19) Kui liikmesriigid kasutavad Europoli taristut isikuandmete vahetamiseks kuritegude puhul, mis ei ole hõlmatud Europoli eesmärkidega, ei tohiks Europol nendele andmetele juurde pääseda ja teda tuleks lugeda volitatud töötlejaks määruse (EL) 2018/1725 artikli 87 kohaselt. Nimetatud juhtudel peaks Europolil olema võimalik töödelda nimetatud andmeid, isegi kui nad ei ole seotud II lisas loetletud andmesubjektide kategooriatega. Kui liikmesriigid kasutavad Europoli taristut isikuandmete vahetamiseks kuritegude puhul, mis on hõlmatud Europoli eesmärkidega, ja kui nad annavad Europolile juurdepääsu nimetatud andmetele, tuleks nimetatud andmete mis tahes muu Europoli poolt töötlemise suhtes kohaldada II lisas loetletud andmesubjektide kategooriatega seotud nõudeid.

([9]) Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

([10]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

(20) Austades võimalikult väheste andmete kogumise põhimõtet, peaks Europolil olema võimalik kontrollida, kas tema eesmärkidega hõlmatud kuritegude ennetamise ja nende vastu võitlemise raames saadud isikuandmed on seotud ühe II lisas loetletud andmesubjektide kategooriaga. Selleks peaks Europolil olema võimalik teha saadud isikuandmete eelanalüüs, mille ainus eesmärk on kindlaks teha, kas sellised isikuandmed vastavad mis tahes andmesubjektide kategooriale, võrreldes nimetatud isikuandmeid andmetega, mis juba on Europoli valduses, kuid ilma nimetatud isikuandmeid rohkem analüüsimata. Europol peaks eelanalüüsi tegema enne, kui ta andmeid ristkontrolli, strateegilise analüüsi, operatiivanalüüsi või teabevahetuse eesmärgil töötleb ning sellisest töötlemisest eraldi, ning pärast seda, kui ta on kindlaks teinud, et kõnealused andmed on tema ülesannete täitmiseks asjakohased ja vajalikud. Kui Europol on kindlaks teinud, et nimetatud isikuandmed on seotud II lisas loetletud andmesubjektide kategooriatega, peaks Europolil olema võimalik neid isikuandmeid töödelda ristkontrolli, strateegilise analüüsi, operatiivanalüüsi või teabevahetuse eesmärgil. Kui Europol järeldab, et nimetatud isikuandmed ei ole seotud II lisas loetletud andmesubjektide kategooriatega, peaks ta nimetatud andmed kustutama.

(21) Isikuandmete kategooriatesse jagamine konkreetses andmekogumis võib aja jooksul muutuda, kui kriminaaluurimise käigus saadakse uut teavet, näiteks mõne uue kahtlusaluse kohta. Seetõttu peaks Europolil olema lubatud isikuandmeid töödelda, kui see on rangelt vajalik ja proportsionaalne andmesubjektide, kellesse kõnealused andmed puutuvad, kategooriate kindlaksmääramiseks 18 kuu jooksul hetkest, mil Europol teeb kindlaks, et nimetatud andmed on hõlmatud tema eesmärkidega. Europolil peaks olema võimalik kõnealust ajavahemikku nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel kuni kolme aastani pikendada, kui selline pikendamine on vajalik ja proportsionaalne. Pikendamisest tuleks teavitada Euroopa Andmekaitseinspektorit. Kui isikuandmete töötlemine andmesubjektide kategooriate kindlaksmääramiseks enam vajalik ja õigustatud ei ole, peaks Europol asjaomased isikuandmed kustutama, kuid igal juhul tuleks seda teha pärast maksimaalse töötlemisaja lõppu.

(22) Andmete maht mida kriminaaluurimiste käigus on kogutud on üha suurenenud ja andmekogumid on muutunud järjest keerukamaks. Liikmesriigid esitavad Europolile suured ja keerukad andmekogumid ning taotlevad Europolilt operatiivanalüüsi, et teha kindlaks seosed andmekogumise kontekstis muude kuritegudega kui uuritav kuritegu ning kurjategijatega teistes liikmesriikides ja väljaspool liitu. Kuna Europol saab andmeid analüüsides piiriüleseid seoseid tõhusamalt tuvastada kui liikmesriigid, peaks Europolil olema võimalik liikmesriikide kriminaaluurimisi toetada, töödeldes piiriüleste seoste väljaselgitamiseks suuri ja keerukaid andmekogumeid, täites käesolevas määruses sätestatud rangeid nõuded ja kaitsemeetmed. Kui see on vajalik konkreetse liikmesriigis käimasoleva kriminaaluurimise tõhusaks toetamiseks, peaks Europolil olema võimalik töödelda uurimisandmeid, mida liikmesriigi riigi pädevatel ametiasutustel on lubatud selle konkreetse kriminaaluurimise käigus töödelda kooskõlas nende riigisisese õiguse alusel kohaldatavate menetlusnõuete ja kaitsemeetmetega ning mille nad on seejärel Europolile esitanud. See peaks hõlmama isikuandmeid, mille puhul liikmesriigil ei ole olnud võimalik teha kindlaks, kas andmed on seotud II lisas loetletud andmesubjektide kategooriatega. Kui liikmesriik, Euroopa Prokuratuur või Eurojust esitab Europolile uurimisandmed ja taotleb Europolilt konkreetse käimasoleva kriminaaluurimise toetamist, peaks Europolil olema võimalik töödelda nimetatud andmeid seni, kuni ta toetab seda konkreetset kriminaaluurimist kooskõlas kohaldatava liidu või riigisisese õiguse kohaste menetlusnõuete ja kaitsemeetmetega.

(23) Tagamaks, et andmete töötlemine kriminaaluurimise raames on vajalik ja proportsionaalne, peaksid liikmesriigid tagama uurimisandmeid Europolile esitades vastavuse liidu ja riigisisesele õigusele. Europolile uurimisandmeid esitades, et taotleda Europolilt konkreetse kriminaaluurimise toetamist, peaksid liikmesriigid kaaluma sellise andmetöötluse ulatust ja keerukust ning uurimise liiki ja tähtsust. Liikmesriigid peaksid teavitama Europoli, kui vastavalt nende kohaldatava riigisisese õiguse kohastele menetlusnõuetele ja kaitsemeetmetele ei ole neil enam luba töödelda asjaomase konkreetse käimasoleva kriminaaluurimise andmeid. Europol peaks töötlema ainult isikuandmeid, mis ei ole seotud II lisas loetletud andmesubjektide kategooriatega, juhul kui ta on andnud hinnangu, et ei ole võimalik toetada konkreetset käimasolevat kriminaaluurimist ilma nimetatud isikuandmeid töötlemata. Europol peaks selle hindamise dokumenteerima. Europol peaks hoidma selliseid andmeid muudest andmetest funktsioonipõhiselt eraldi ja töötlema neid üksnes juhul, kui see on vajalik asjaomase konkreetse käimasoleva kriminaaluurimise toetamiseks, näiteks kui leitakse uus juhtlõng.

(24) Europolil peaks olema võimalik töödelda ka isikuandmeid, mis on vajalikud teatava ühes või mitmes liikmesriigis läbiviidava konkreetse kriminaaluurimise toetamiseks, kui: nimetatud andmed saadakse kolmandast riigist, tingimusel et kolmanda riigi suhtes kohaldatakse piisava kaitse otsust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile (EL) 2016/680 ([11]) (edaspidi „piisava kaitse otsus“); nimetatud kolmanda riigiga on sõlmitud rahvusvaheline leping vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimise leping) artiklile 218, mis hõlmab isikuandmete edastamist õiguskaitse eesmärgil (edaspidi „rahvusvaheline leping“); Europol ja kolmas riik on sõlminud enne määruse (EL) 2016/794 jõustumist isikuandmete vahetamist võimaldava koostöölepingu (edaspidi „koostööleping“); või õiguslikult siduvas instrumendis on ette nähtud isikuandmete kaitseks asjakohased kaitsemeetmed või Europol on kõikide isikuandmete edastamisega seotud asjaolude hinnangu põhjal jõudnud järeldusele, et nimetatud kaitsemeetmed on kõnealuses kolmandas riigis olemas ning tingimusel, et kolmas riik sai andmed kriminaaluurimise raames kooskõlas riigisisese kriminaalõiguse kohaste menetlusnõuete ja kaitsemeetmetega. Kui kolmas riik edastab uurimisandmed Europolile, peaks Europol kontrollima, et isikuandmete hulk ei oleks asjaomases liikmesriigis läbiviidava ja Europoli toetatud konkreetse kriminaaluurimise jaoks ilmselgelt ebaproportsionaalselt suur ning niivõrd kui see on võimalik, kontrollima et puuduvad objektiivsed tõendid selle kohta, et kolmas riik on uurimisandmeid kogudes ilmselgelt rikkunud põhiõigusi. Kui Europol järeldab, et need tingimused ei ole täidetud, ei tohiks ta andmeid töödelda ja peaks need kustutama. Kui kolmas riik edastab Europolile uurimisandmeid, peaks Europoli andmekaitseametnikul olema ajakohasel juhul võimalik teavitada Euroopa Andmekaitseinspektorit.

(25) Tagamaks, et liikmesriik saab kasutada Europoli analüütilisi aruandeid kriminaaluurimisele järgneva kohtumenetluse raames, peaks Europolil olema võimalik asjaomase liikmesriigi, Euroopa Prokuratuuri või Eurojusti taotluse korral seotud uurimisandmeid säilitada, et tagada kriminaalteabe kogumise protsessi õigsus, usaldusväärsus ja jälgitavus. Europol peaks säilitama selliseid andmeid muudest andmetest funktsionaalselt eraldi ja ainult seni, kuni liikmesriigis kestab selle kriminaaluurimisega seotud kohtumenetlus. Lisaks on vaja tagada nii pädevate õigusasutuste juurdepääs kui ka kaitseõigus, eelkõige kahtlustatavate või süüdistatavate või nende advokaatide õigus tutvuda kohtuasja materjalidega. Selleks peaks Europol registreerima kõik tõendid ja dokumenteerima kõik meetodid, mida Europol on nimetatud tõendite koostamisel ja omandamisel kasutanud, et kaitsjal oleks võimalik tõendeid tõhusalt kontrollida.

(26) Europolil peaks olema võimalik töödelda enne käesoleva määruse jõustumist saadud isikuandmeid, mis ei vasta II lisas esitatud andmesubjektide kategooriatele, vastavalt käesolevale määrusele kahel juhul. Esimesel juhul peaks Europol saama selliseid isikuandmeid töödelda kriminaaluurimise toetamiseks, et tagada kriminaalteabe kogumise protsessi õigsus, usaldusväärsus ja jälgitavus, tingimusel et kriminaaluurimise toetamiseks saadud isikuandmete töötlemise üleminekukorra nõudeid täidetakse. Teisel juhul peaks Europolil samuti olema võimalik kontrollida, kas sellised isikuandmed on seotud II lisas loetletud andmesubjektide kategooriaga, tehes nimetatud isikuandmete eelanalüüsi kuni 18 kuu jooksul alates päevast, mil Europol andmed esmakordselt kätte sai, või põhjendatud ja Euroopa Andmekaitseinspektori eelneval loal pikema ajavahemiku vältel. Sellise eelanalüüsi tarbeks ei tohiks isikuandmete töötlemise ajavahemiku maksimaalne pikkus ületada kolme aastat alates päevast, mil Europol andmed esmakordselt kätte sai.

(27) Raske kuritegevuse või terrorismi piiriülesed juhtumid nõuavad asjaomaste liikmesriikide pädevate asutuste tihedat koostööd. Europol pakub vahendeid, et toetada sellist koostööd uurimistes, eelkõige teabevahetuse kaudu. Selleks et sellist koostööd konkreetsete kriminaaluurimiste puhul ühise operatiivanalüüsi abil veelgi tõhustada, peaks liikmesriikidel olema võimalik anda teistele liikmesriikidele otsene juurdepääs nende poolt Europolile esitatud teabele, ilma et see piiraks üldiste või konkreetsete piirangute kohaldamist, mis nad on kõnealuse teabe juurdepääsu kohta teatavaks teinud. Liikmesriikidepoolne isikuandmete töötlemine ühise operatiivanalüüsi raames peaks toimuma kooskõlas käesoleva määruse ning direktiiviga (EL) 2016/680.

([11]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89).

(28) Europol ja Euroopa Prokuratuur peaksid sõlmima töökorra, milles on määratletud nende koostööviisid, võttes arvesse nende pädevusi. Europol peaks tegema Euroopa Prokuratuuriga tihedat koostööd ning toetama Euroopa Prokuratuuri taotluse korral aktiivselt tema läbiviidavaid uurimisi, sealhulgas pakkudes analüütilist tuge ja asjakohast teavet. Europol peaks samuti tegema koostööd Euroopa Prokuratuuriga alates hetkest, millal kahtlustatavast kuriteost Euroopa Prokuratuurile teatatakse, kuni hetkeni, mil Euroopa Prokuratuur otsustab, kas esitada süüdistus või lõpetada kriminaalasi muul viisil. Europol peaks teatama Euroopa Prokuratuurile põhjendamatu viivituseta igast kuritegelikust tegevusest, mille suhtes saaks Euroopa Prokuratuur oma pädevust teostada. Europoli ja Euroopa Prokuratuuri operatiivkoostöö tõhustamiseks peaks Europol võimaldama Euroopa Prokuratuurile päringutabamustel või nende puudumisel põhineva süsteemi kaudu – mis teavitab päringutabamuse korral üksnes Europoli – juurdepääsu Europoli valduses olevatele andmetele kooskõlas käesoleva määrusega, sealhulgas piirangutega, mille Europolile andmete esitaja on teatavaks teinud. Kui teave on hõlmatud liikmesriigi teatavaks tehtud piiranguga, peaks Europol pöörduma kõnealuse liikmesriigi poole, et see täidaks määrusest (EL) 2017/1939 tulenevaid kohustusi. Asjaomane liikmesriik peaks seejärel teavitama Euroopa Prokuratuuri vastavalt oma riiklikule menetlusele. Europoli koostöös Euroopa Prokuratuuriga tuleks kohaldada käesolevas määruses sätestatud norme, mis käsitlevad isikuandmete saatmist liidu asutustele. Samuti peaks Europolil olema võimalik toetada Euroopa Prokuratuuri uurimisi suurte ja keerukate andmekogumite analüüsimisega kooskõlas käesolevas määruses sätestatud kaitsemeetmete ja andmekaitsetagatistega.

(29) Europol peaks tegema tihedat koostööd Euroopa Pettustevastase Ametiga (OLAF), et avastada kelmusi, pettusi, korruptsiooni ja muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Selleks peaks Europol saatma viivitamata OLAFile kogu teabe, millega seoses saaks OLAF oma pädevust teostada. Europoli koostöös OLAFiga tuleks kohaldada käesolevas määruses sätestatud norme, mis käsitlevad isikuandmete saatmist liidu asutustele.

(30) Raskel kuritegevusel ja terrorismil on tihti sidemeid liidust väljaspool. Europol võib vahetada isikuandmeid kolmandate riikidega, kaitstes samal ajal andmesubjektide eraelu puutumatust ning põhiõigusi ja -vabadusi. Kui see on Europoli eesmärkidele vastavalt konkreetse kuriteo uurimiseks hädavajalik, peaks tegevdirektoril olema õigus igal üksikjuhul eraldi lubada isikuandmete teatavat liiki edastamist kolmandatele riikidele, kui kõnealune andmete edastamise liik on seotud ühe ja sama konkreetse olukorraga, hõlmab samu isikuandmete ja andmesubjektide kategooriaid, on konkreetse kuriteo uurimise eesmärgil vajalik ja proportsionaalne ning vastab kõigile käesoleva määruse nõuetele. Andmete edastamise liigi alla kuuluvad üksikud andmeedastused peaksid saama hõlmata ainult mõnda isikuandmete kategooriat ja andmesubjektide kategooriat, mille edastamiseks on andnud loa tegevdirektor. Teatavat liiki isikuandmete edastamist peaks olema võimalik lubada ka järgmistes konkreetsetes olukordades: kui isikuandmete edastamine on vajalik andmesubjekti või teise isiku eluliste huvide kaitsmiseks; kui isikuandmete edastamine on hädavajalik liikmesriigi või kolmanda riigi avalikku julgeolekut ähvardava vahetu ja tõsise ohu ennetamiseks; kui isikuandmete edastamise eesmärk on andmesubjekti õigustatud huvide kaitse või üksikjuhtudel kuritegude tõkestamiseks, uurimiseks, avastamiseks või nende eest vastutusele võtmiseks või kriminaalkaristuste täitmisele pööramiseks või konkreetse kuriteo tõkestamise, uurimise, avastamise või selle eest vastutusele võtmise või konkreetsete kriminaalkaristuste täitmisele pööramisega seotud õigusnõuete koostamiseks, esitamiseks või kaitsmiseks.

(31) Andmete edastamine, mis ei põhine tegevdirektori loal, piisava kaitse otsusel, rahvusvahelisel lepingul või koostöölepingul, peaks olema lubatud üksnes juhul, kui õiguslikult siduvas instrumendis on ette nähtud asjakohased isikuandmete kaitsemeetmed või kui Europol on jõudnud järeldusele kõigi isikuandmete edastamisega seotud asjaolude hindamise põhjal, et nimetatud kaitsemeetmed on olemas. Nimetatud hindamise eesmärgil peaks Europolil olema võimalik võtta andmete edastamist ümbritsevate kõigi asjaolude hindamisel arvesse liikmesriigi ja kolmandate riikide vahel sõlmitud kahepoolseid lepinguid, mis võimaldavad isikuandmete vahetamist, kas isikuandmete edastamisele kohaldatakse konfidentsiaalsuskohustusi ja sihtotstarbelisuse põhimõtet, millega tagatakse, et andmeid ei töödelda muul kui edastamisega seotud otstarbel. Lisaks on oluline, et Europol võtab arvesse, kas isikuandmeid saaks kasutada selleks, et taotleda surmanuhtlust või muud julma ja ebainimlikku kohtlemist, teha sellekohane otsus või viia see täide. Europolil peaks olema võimalik nõuda täiendavaid kaitsemeetmeid.

(32) Selleks et toetada liikmesriike koostöö tegemisel eraõiguslike isikutega, kui nende eraõiguslike isikute valduses on raske kuritegevuse ja terrorismi tõkestamise ja selle vastu võitlemise seisukohast olulist teavet, peaks Europolil olema võimalik saada eraõiguslikelt isikutelt isikuandmeid ja konkreetsetel juhtudel, kui see on vajalik ja proportsionaalne, vahetada nendega isikuandmeid.

(33) Kurjategijad kasutavad suhtlemiseks ja ebaseaduslikuks tegevuseks üha enam eraõiguslike isikute osutatavaid teenuseid. Seksuaalkurjategijad kasutavad lapsi ära ning jagavad internetiplatvormidel või numbrivaba isikutevahelise side teenuste kaudu üle kogu maailma omasugustega pilte ja videoid, mille puhul on tegemist lapse seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjaliga. Terroristid kasutavad internetipõhise teenuse osutajate pakutavaid teenuseid, et värvata vabatahtlikke, kavandada ja koordineerida rünnakuid ning levitada propagandat. Küberkurjategijad kasutavad ära ühiskonna digitaliseerimist ja üldsuse vähest digikirjaoskust ja teisi digioskusi ning rakendavad andmepüüki ja sotsiaalset manipulatsiooni, et panna toime muud liiki küberkuritegusid, nagu internetipettused, lunavararünded või maksepettused. Kuna kurjategijad kasutavad internetipõhiseid teenuseid üha enam, on eraõiguslikel isikutel aina rohkem isikuandmeid, sealhulgas abonendi-, andmeliiklus- või sisuandmeid, mis võivad olla kriminaaluurimise seisukohast olulised.

(34) Kuna internetis riigipiire ei ole, võivad internetipõhise teenuse osutajad ja digitaristu, kus isikuandmeid säilitatakse, kuuluda eri riikide jurisdiktsiooni alla nii liidus kui ka väljaspool. Seetõttu võib eraõiguslike isikute valduses olla õiguskaitse seisukohast olulisi andmekogumeid ja mis sisaldavad isikuandmeid, mis kuuluvad mitme jurisdiktsiooni pädevusse ning isikuandmeid, mida ei saa hõlpsasti seostada ühegi konkreetse jurisdiktsiooniga. Liikmesriikide pädevatel asutustel võib olla keeruline tõhusalt analüüsida selliseid mitut jurisdiktsiooni hõlmavaid või konkreetse jurisdiktsiooniga seostamatuid andmekogumeid riigisiseste lahenduste abil. Lisaks puudub ühtne kontaktpunkt eraõiguslikele isikutele, kes otsustavad seaduslikult ja vabatahtlikult jagada andmekogumeid liikmesriikide pädevate asutustega. Sellest tulenevalt peaks Europol kehtestama meetmed, millega hõlbustada eraõiguslike isikute koostööd, sealhulgas teabe vahetamisel.

(35) Selleks et eraõiguslikel isikutel oleks liidu tasandil kontaktpunkt, kellele saab seaduslikult ja vabatahtlikult esitada mitut jurisdiktsiooni hõlmavaid andmekogumeid või andmekogumeid, mida ei ole lihtne ühe või mitme konkreetse jurisdiktsiooniga seostada, peaks Europolil olema võimalik saada isikuandmeid otse eraõiguslikelt isikutelt, et edastada liikmesriikidele teavet, mis on vajalik jurisdiktsiooni kindlaksmääramiseks ja kuritegude uurimiseks nende vastavas jurisdiktsioonis, kooskõlas käesoleva määrusega. Nimetatud teave võib sisaldada aruandeid, mis on seotud modereeritud sisuga, mille puhul võib mõistlikult eeldada, et see on seotud Europoli eesmärkidega hõlmatud kuritegeliku tegevusega.

(36) Tagamaks, et liikmesriigid saavad teabe, mis on vajalik uurimiste algatamiseks, et viivitamata ennetada raskeid kuritegusid ja terrorismi ning nende vastu võidelda, peaks Europolil olema võimalik selliseid isikuandmeid töödelda ja analüüsida, et teha kindlaks asjaomased riiklikud üksused ning edastada nendele riiklikele üksustele isikuandmed ja selliste andmete, mis on vajalikud jurisdiktsiooni kindlakstegemiseks ja asjakohaste kuritegude uurimiseks nende vastavas jurisdiktsioonis, analüüsi ja kontrollimise tulemused. Europolil peaks ühtlasi olema võimalik edastada jurisdiktsiooni kindlakstegemiseks vajalikud isikuandmed ja selliste andmete analüüsi ja kontrollimise tulemused asjakohaste kolmandate riikide, kelle suhtes kohaldatakse piisava kaitse otsust või kellega on sõlmitud rahvusvaheline leping või koostööleping või kelle puhul on ette nähtud isikuandmete kaitseks asjakohased kaitsemeetmed õiguslikult siduvas instrumendis või kelle puhul on Europol jõudnud järeldusele kõigi isikuandmete edastamisega seotud asjaolude hindamise põhjal, et nimetatud kaitsemeetmed on kõnealustes kolmandates riikides olemas, kontaktpunktidele või asutustele. Kui asjaomase kolmanda riigi suhtes ei kohaldata piisava kaitse otsust või kui ta ei ole rahvusvahelise lepingu või koostöölepingu osaline või kui õiguslikult siduv instrument puudub või kui Europol ei ole jõudnud järeldusele, et asjakohased kaitsemeetmed on olemas, peaks Europolil olema võimalik edastada selliste andmete analüüsi ja kontrollimise tulemused asjaomasele kolmandale riigile, kooskõlas käesoleva määrusega.

(37) Kooskõlas määrusega (EL) 2016/794 võib teatavatel juhtudel ja tingimustel olla vajalik ja proportsionaalne, et Europol edastab isikuandmeid eraõiguslikele isikutele, kes ei asu liidus ega kolmandas riigis, kelle suhtes kohaldatakse piisava kaitse otsust või kellega on sõlmitud rahvusvaheline leping või koostööleping või kelle puhul ei ole isikuandmete kaitseks ette nähtud asjakohaseid kaitsemeetmeid õiguslikult siduvas instrumendis või kelle puhul ei ole Europol jõudnud järeldusele, et asjakohased kaitsemeetmed on olemas. Sellisel juhul peaks edastamiseks olema nõutav tegevdirektori eelnev luba.

(38) Selleks et Europol saaks kindlaks teha kõik asjaomased riiklikud üksused, peaks tal olema võimalik teavitada eraõiguslikke isikuid, kui neilt saadud teave ei ole piisav, et Europol saaks asjaomased riiklikud üksused kindlaks teha. See võimaldaks nimetatud eraõiguslikel isikutel otsustada, kas Europoliga lisateabe jagamine on nende huvides ja kas nad saavad seda seaduslikult teha. Selleks peaks Europolil olema võimalik teavitada eraõiguslikke isikuid puuduvast teabest, niivõrd kui see on üksnes asjaomaste riiklike üksuste kindlakstegemiseks rangelt vajalik. Europoli poolt eraõiguslikele inimestele teabe edastamise suhtes tuleks kohaldada eritagatisi, kui asjaomane eraõiguslik isik ei asu liidus või kolmandas riigis, kelle suhtes kohaldatakse piisava kaitse otsust või kellega on sõlmitud rahvusvaheline leping või koostööleping või kelle puhul ei ole isikuandmete kaitseks ette nähtud asjakohaseid kaitsemeetmeid õiguslikult siduvas instrumendis või kelle puhul ei ole Europol jõudnud järeldusele, et asjakohased kaitsemeetmed on olemas.

(39) Kui liikmesriigid, kolmandad riigid, rahvusvahelised organisatsioonid ja eraõiguslikud isikud jagavad Europoliga mitut jurisdiktsiooni hõlmavaid andmekogumeid või andmekogumeid, mida ei saa seostada ühe või mitme konkreetse jurisdiktsiooniga, on võimalik, et need andmekogumid on seotud eraõiguslike isikute valduses olevate isikuandmetega. Sellistes olukordades peaks Europolil olema võimalik saata liikmesriikidele nende riiklike üksuste kaudu taotlus, et saada kõnealuste liikmesriikide territooriumil asuvad või seal esindajat omavatelt eraõiguslikelt isikute valduses olevad isikuandmed. Sellise taotluse peaks tegema üksnes siis, kui sellistelt eraõiguslikelt isikutelt lisateabe saamine on vajalik, et teha kindlaks asjaomased riiklikud üksused. Taotlus peaks olema põhjendatud ja võimalikult täpne. Asjakohased isikuandmed, mis peaksid olema võimalikult vähetundlikud ja piirduma rangelt ainult sellega, mis on vajalik ja proportsionaalne, et teha kindlaks asjaomased riiklikud üksused, tuleks edastada Europolile kooskõlas asjaomase liikmesriigi kohaldatava õigusega. Asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused peaksid hindama Europoli taotlust ja otsustama kooskõlas oma riigisisese õigusega, kas sellega ühineda. Andmetöötluse suhtes, mida viivad läbi eraõiguslikud isikud liikmesriikide pädevate asutuste selliste taotluste töötlemisel, tuleks jätkuvalt järgida kohaldatavaid õigusnorme, eelkõige seoses andmekaitsega. Eraõiguslikud isikud peaksid esitama taotletud andmed liikmesriikide pädevatele asutustele, eesmärgiga need Europolile edasi saata. Paljudel juhtudel ei pruugi asjaomased liikmesriigid olla suutelised tegema kindlaks oma jurisdiktsiooniga muud seost kui asjaolu tõttu, et asjaomaseid andmeid valdav eraõiguslik isik asub nende jurisdiktsioonis või tal on seal esindaja. Sõltumata sellest, kas liikmesriikidel on konkreetse kuriteoga seoses jurisdiktsioon, peaksid liikmesriigid igal juhul tagama, et nende pädevad asutused saavad hankida eraõiguslikelt isikutelt isikuandmeid, et anda Europolile tema eesmärkide saavutamiseks vajalikku teavet, järgides täielikult oma riigisiseses õiguses sätestatud menetluslikke tagatisi.

(40) Tagamaks, et Europol ei säilita otse eraõiguslikelt isikutelt saadud isikuandmeid kauem, kui on vajalik asjaomaste riiklike üksuste kindlakstegemiseks, tuleks Europolis isikuandmete säilitamisele kohaldada tähtaegu. Kui Europol on ammendanud kõik tema käsutuses olevad vahendid asjaomaste riiklike üksuste kindlakstegemiseks ja kui ta ei saa mõistlikult eeldada, et ta teeb kindlaks täiendavaid asjaomaseid riiklikke üksusi, ei ole nimetatud isikuandmete säilitamine enam asjaomaste riiklike üksuste kindlakstegemiseks vajalik ega proportsionaalne. Europol peaks kustutama isikuandmed nelja kuu jooksul pärast viimast edastamist, edastama need riiklikule üksusele või kolmanda riigi kontaktpunktile või kolmanda riigi ametiasutusele, välja arvatud juhul, kui kooskõlas liidu ja riigisisese õigusega asjaomane riiklik üksus, kontaktpunkt või asutus esitab nimetatud ajavahemiku jooksul Europolile need isikuandmed uuesti. Kui uuesti esitatud isikuandmed kuulusid suuremasse isikuandmete kogumisse, peaks Europol säilitama üksnes need isikuandmed, mille asjaomane riiklik üksus, kontaktpunkt või asutus on uuesti esitanud.

(41) Europoli koostöö eraõiguslike isikutega ei tohiks dubleerida Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi kohaselt (EL) 2015/849 ([12]) loodud rahapesu andmebüroode tegevust ega sellesse sekkuda ning peaks puudutama üksnes teavet, mille esitamist rahapesu andmebüroodele ei ole nimetatud direktiiviga juba ette nähtud. Europol peaks jätkama rahapesu andmebüroodega koostööd, eelkõige riiklike üksuste kaudu.

([12]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).

(42) Europolil peaks olema võimalik pakkuda liikmesriikide pädevatele asutustele eraõiguslike isikutega suhtlemiseks vajalikku tuge, eelkõige pakkudes selliseks suhtlemiseks vajalikku taristut, näiteks siis, kui liikmesriigi pädevad asutused teavitavad internetipõhise teenuse osutajat terroristlikust veebisisust, kui nad saadavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/784 ([13]) kohaselt internetipõhise teenuse osutajatele sellise sisu eemaldamise korralduse või vahetavad küberrünnete kontekstis teavet eraõiguslike isikutega. Kui liikmesriigid kasutavad Europoli taristut isikuandmete vahetamiseks kuritegude kohta, mis ei ole hõlmatud Europoli eesmärkidega, ei tohiks Europol nimetatud andmetele juurde pääseda. Europol peaks tehniliste vahenditega tagama, et ta taristu piirdub rangelt liikmesriigi pädevate asutuste ja eraõigusliku isiku vahelise suhtluse jaoks kanali pakkumisega ning et Europol näeb ette kõik vajalikud kaitsemeetmed, et takistada eraõigusliku isiku juurdepääsu mis tahes muule Europoli süsteemides sisalduvale teabele, mis ei ole seotud teabevahetusega kõnealuse eraõigusliku isikuga.

(43) Terrorirünnakud käivitavad internetipõhiste platvormide kaudu sellise terroristliku sisu laiaulatusliku levitamise, milles kujutatakse ohtu elule või kehalisele puutumatusele või milles kutsutakse üles elule või kehalisele puutumatusele otsest ohtu tekitama, ja mis võib seetõttu võimaldada terrorismi ülistamist ja terrorismialase väljaõppe pakkumist ning seejärel radikaliseerumist ja teiste isikute värbamist. Kuna internetti kasutatakse lapse seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali salvestamiseks ja jagamiseks üha enam, siis ohvritele tekitatud kahju põlistatakse, sest materjali on lihtne paljundada ja levitada. Europoli eesmärkidega hõlmatud kuritegude ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks peaks Europolil olema võimalik toetada liikmesriikide meetmeid, et tulemuslikult võidelda terroristliku sisu levitamisega kestvatest või varasematest tegelikest sündmustest tulenevate veebisisuga seotud kriisiolukordade kontekstis ja võidelda lapse seksuaalset väärkohtlemist kujutava veebimaterjali levitamisega internetis ning toetada internetipõhise teenuse osutajate tegevust kooskõlas nende liidu õigusest tulenevate kohustustega ja nende vabatahtlike meetmetega. Selleks peaks Europolil olema võimalik vahetada asjakohaseid isikuandmeid, sealhulgas sellise sisuga seotud unikaalseid ja pöördumatuid digitaalallkirjasid (edaspidi „räsid“), IP-aadresse või URLe eraõiguslike isikutega, kes asuvad liidus või kolmandas riigis, kelle suhtes kohaldatakse piisava kaitse otsust või sellise otsuse puudumisel, kellega on sõlmitud rahvusvaheline leping või koostööleping või kelle puhul on ette nähtud isikuandmete kaitseks asjakohased kaitsemeetmed õiguslikult siduvas instrumendis või kelle puhul on Europol jõudnud järeldusele kõigi isikuandmete edastamisega seotud asjaolude hindamise põhjal, et nimetatud kaitsemeetmed on kõnealuses kolmandas riigis olemas. Selline isikuandmete vahetamine peaks toimuma üksnes eesmärgiga eemaldada terroristlik sisu ja lapse seksuaalset väärkohtlemist kujutav veebimaterjal, eelkõige juhul, kui ennetatakse selle sisu ja materjali arvukate eksponentsiaalset paljundamist ja levitamist internetipõhise teenuse osutajate kaudu. Ühtegi käesoleva määruse sätet ei tohiks tõlgendada nii, et see takistaks liikmesriike kasutamast määruses (EL) 2021/784 ette nähtud eemaldamiskorraldusi terroristliku veebisisu vastu võitlemise vahendina.

(44) Selleks et vältida jõupingutuste dubleerimist ja võimalikku sekkumist uurimistesse ning minimeerida mõjutatud veebimajutusteenuse pakkujate koormust, peaks Europol abistama liikmesriikide pädevaid asutusi, vahetama nendega teavet ja tegema nendega koostööd isikuandmete saatmisel ja edastamisel eraõiguslikele isikutele, et käsitleda veebisisuga seotud kriisiolukordi ja veebis lapse seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali levitamist.

(45) Määruses (EL) 2018/1725 on sätestatud normid füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes. Kuigi määrus (EL) 2018/1725 kohaldub Europolis selliste halduslikku laadi isikuandmete töötlemise suhtes, mis ei ole kriminaaluurimisega seotud, näiteks töötajate andmed, ei kohaldata Europoli suhtes hetkel kõnealuse määruse artikli 3 punkti 2 ega IX peatükki, millega reguleeritakse isikuandmete töötlemist. Selleks et tagada füüsiliste isikute ühetaoline ja järjepidev kaitse isikuandmete töötlemisel, peaks määruse (EL) 2018/1725 IX peatükk kõnealuse määruse artikli 2 lõike 2 kohaselt Europoli suhtes kohalduma ning seda tuleks täiendada erisätetega konkreetsete töötlemistoimingute kohta, mida Europol peaks oma ülesannete täitmiseks tegema. Seetõttu tuleks tugevdada Euroopa Andmekaitseinspektori volitusi teostada Europoli töötlemistegevuse üle

([13]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/784, mis käsitleb võitlemist terroristliku veebisisu levitamise vastu (ELT L 172, 17.5.2021, lk 79).

järelevalvet kooskõlas asjaomaste volitustega, mida kohaldatakse halduslike isikuandmete töötlemise suhtes kõigis liidu institutsioonides, organites ja asutustes vastavalt määruse (EL) 2018/1725 VI peatükile. Kui Europol töötleb isikuandmeid operatiivsel eesmärgil, peaks Euroopa Andmekaitseinspektoril olema võimalik nõuda Europolilt tagada töötlemistoimingute vastavus käesoleva määrusega ja anda korraldus peatada andmevood liikmesriigis, kolmandas riigis või rahvusvahelises organisatsioonis asuvale vastuvõtjale ning määrata Europoli rikkumise korral haldustrahv.

(46) Käesoleva määruse kohaldamisel võib töötlemine hõlmata isikuandmete eriliikide töötlemist, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/679 ([14]). Fotode töötlemist ei peaks süstemaatiliselt käsitama isikuandmete eriliikide töötlemisena, kuna fotod on hõlmatud määruse (EL) 2018/1725 artikli 3 punkti 18 kohase biomeetriliste andmete määratlusega üksnes siis, kui neid töödeldakse spetsiaalsete tehniliste vahenditega, mis võimaldavad füüsilist isikut kordumatult tuvastada või autentida.

(47) Eelneva Euroopa Andmekaitseametnikuga konsulteerimise mehhanism, mis on ette nähtud määrusega (EL) 2018/1725, on tähtis kaitsemeede uut liiki töötlemistoimingute jaoks. Nimetatud mehhanismi ei tuleks kohaldada konkreetsete üksikute operatiivtegevuste, näiteks operatiivanalüüsi projektide puhul, vaid isikuandmete töötlemiseks mõeldud uute informatsiooni tehnoloogia (IT) süsteemide kasutamise ja selliste süsteemide olulise muutmise puhul, mis on seotud andmesubjektide õigusi ja vabadusi ohustavate suurte riskidega. Ajavahemikku, mille jooksul Euroopa Andmekaitseinspektor peaks andma sellise konsulteerimise kohta kirjalikku nõu, ei tohiks olla võimalik peatada. Europoli ülesannete täitmiseks olulise tähtsusega töötlemistoimingute puhul, mis on eriti kiireloomulised, peaks Europolil olema võimalik erandkorras algatada töötlemist pärast eelneva konsulteerimise alustamist, isegi kui Euroopa Andmekaitseinspektori kirjaliku nõu andmise tähtaeg ei ole veel möödunud. Selline kiireloomulisus võib tekkida olukorras, mis on olulise tähtsusega Europoli ülesannete täitmiseks, kui töötlemine on vajalik Europoli eesmärkidega hõlmatud kuriteo otsese ohu ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks ning andmesubjekti või muu isiku eluliste huvide kaitsmiseks. Europoli andmekaitseametnik peaks olema kaasatud sellise töötlemise kiireloomulisuse ja vajalikkuse hindamisse enne, kui möödub tähtaeg, mille jooksul peab Euroopa Andmekaitseinspektor eelnevale konsulteerimisele vastama. Andmekaitseametnik peaks tegema järelevalvet sellise töötlemise üle. Euroopa Andmekaitseinspektoril peaks olema võimalik kasutada oma volitusi seoses kõnealuse töötlemisega.

(48) Võttes arvesse liidu julgeolekuprobleeme, mis tulenevad tehnoloogia kiirest arengust ja uue tehnoloogia kasutamisest terroristide ja teiste kurjategijate poolt, peavad liikmesriikide pädevad asutused suurendama oma tehnoloogilist võimet kuritegude uurimiseks vajalikke andmeid tuvastada, saada ja analüüsida. Europolil peaks olema võimalik toetada liikmesriike kujunemisjärgus tehnoloogia kasutamisel, uute lähenemisviiside uurimisel ja ühiste tehnoloogiliste lahenduste väljatöötamisel, et Europoli eesmärkidega hõlmatud kuritegusid paremini ennetada ja nende vastu paremini võidelda. Samal ajal peaks Europol tagama, et uue tehnoloogia väljatöötamisel, kasutamisel ja kasutuselevõtmisel juhindutakse läbipaistvuse, selgitatavuse, õigluse ja aruandekohustuse põhimõttest, ei kahjustata põhiõigusi ega -vabadusi ning tagatakse kooskõla liidu õigusega. Selleks peaks Europolil olema võimalik viia käesoleva määrusega hõlmatud küsimustes ellu teadus- ja innovatsiooniprojekte, juhindudes haldusnõukogu poolt teadus- ja innovatsiooniprojektide jaoks siduva dokumendiga kindlaks määratud üldisest kohaldamisalast. Seda dokumenti tuleks vajaduse korral ajakohastada ja see tuleks Euroopa Andmekaitseinspektorile kättesaadavaks teha. Nende projektide puhul peaks olema võimalik isikuandmeid töödelda üksnes juhul, kui teatud tingimused on täidetud, nimelt isikuandmete töötlemine on rangelt vajalik, asjaomase projekti eesmärki ei ole isikustamata andmete, nagu sünteetiliste või anonüümsete andmete kasutamisega võimalik saavutada ning on tagatud põhiõiguste, eelkõige diskrimineerimiskeelu täielik austamine.

Isikuandmete eriliike peaks olema lubatud teadusuuringute ja innovatsiooni tarbeks töödelda üksnes juhul, kui see on rangelt vajalik. Kuna selline töötlemine on tundlik, tuleks kohaldada asjakohaseid täiendavaid kaitsemeetmeid, sealhulgas pseudonümiseerimist. Selleks et vältida algoritmilist kallutatust otsuste tegemisel, peaks Europolil olema lubatud töödelda isikuandmeid, mis ei ole seotud II lisas loetletud andmesubjektide kategooriatega. Europol peaks säilitama logisid kogu töödeldud isikuandmete kohta oma uurimis- ja innovatsiooniprojektide raames, et kontrollida andmetöötluse tulemuste õigsust, ja tegema seda üksnes seni, kuni see on kõnealuseks kontrollimiseks vajalik. Sätted, mis käsitlevad uute vahendite väljatöötamist Europoli poolt, ei tohiks olla õiguslik alus nende kasutamiseks liidu või liikmesriigi tasandil. Selleks et edendada innovatsiooni ning tugevdada uurimis- ja innovatsiooniprojektide koostoimet, on oluline, et Europol tõhustab koostööd liikmesriikide praktikute asjaomaste võrgustikega ja muude liidu ametitega nende vastava pädevuse piires nimetatud valdkonnas ning toetab teisi seotud koostöövorme, nagu sekretariaaditeenuse osutamine ELi sisejulgeoleku innovatsioonikeskusele kui innovatsioonilaborite koostöövõrgustikule.

([14]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

(49) Europolil peaks olema keskne roll liikmesriikide abistamisel selliste tehisintellektil põhinevate uute tehnoloogialahenduste väljatöötamisel, mis on Europoli eesmärkide saavutamiseks asjakohased ja millest saaksid kasu liikmesriikide pädevad asutused kogu liidus. Nimetatud abi tuleks osutada järgides täielikult põhiõigusi ja -vabadusi, sealhulgas diskrimineerimiskeeldu. Europolil peaks olema keskne roll eetilise, usaldusväärse ja inimkeskse tehisintellekti arendamise ja kasutuselevõtmise toetamisel, mille suhtes kohaldatakse seoses julgeoleku, turvalisuse, läbipaistvuse, selgitatavuse ja põhiõigustega tugevaid kaitsemeetmeid.

(50) Europol peaks enne isikuandmete töötlemist sisaldavate teadus- ja innovatsiooniprojektide käivitamist teavitama Euroopa Andmekaitseinspektorit. Europol peaks oma haldusnõukogu kas teavitama või konsulteerima sellega, vastavalt teatud kriteeriumidele, mis tuleks kindlaksmäärata asjakohastes suunistes. Europol ei tohiks töödelda andmeid teadusuuringute ja innovatsiooniprojektide eesmärgil ilma Europolile andmeid esitanud liikmesriigi, liidu asutuse, kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooni nõusolekuta, välja arvatud juhul, kui kõnealune liikmesriik, liidu asutus, kolmas riik või rahvusvaheline organisatsioon on andnud eelneva loa sellisel eesmärgil toimuvaks töötlemiseks. Europol peaks iga projekti puhul tegema enne töötlemist andmekaitsealase mõjuhinnangu, et tagada õigus andmekaitsele ning kõigist muudest andmesubjektide põhiõigustest ja -vabadustest täielik kinnipidamine. Andmekaitsealane mõjuhinnang peaks hõlmama projekti erieesmärgil töödeldavate isikuandmete asjakohasuse, vajalikkuse ja proportsionaalsuse hindamist, sealhulgas võimalikult väheste andmete kogumise nõuet ning projekti tulemuste ja projekti erieesmärgil töödeldavate isikuandmete võimaliku kallutatuse, samuti nende riskide kõrvaldamiseks kavandatud meetmete hindamist. Uute vahendite väljatöötamine Europoli poolt ei tohiks piirata õiguslikku alust, sealhulgas asjaomaste isikuandmete töötlemise aluseid, mis on hiljem nõutav nende vahendite kasutamiseks liidu või liikmesriigi tasandil.

(51) Europolile täiendavate vahendite ja suutlikkuse andmine eeldab Europoli demokraatliku järelevalve ja aruandekohustuse tugevdamist. Parlamentaarne ühiskontroll on Europoli tegevuse poliitilise seire oluline element. Võimaldamaks tõhusat poliitilist seiret selle üle, kuidas Europol talle käesoleva määrusega antud lisavahendeid ja -suutlikkust kasutab, peaks Europol andma parlamentaarse ühiskontrolli töörühmale ja liikmesriikidele igal aastal üksikasjalikku teavet nimetatud vahendite ja suutlikkuse väljatöötamise, kasutamise ja tõhususe ning nende kasutamise tulemuste, eelkõige teadus- ja innovatsiooniprojektide, uute tegevusvaldkondade ja Europolis uute spetsialiseerunud keskuste loomise kohta. Lisaks, et võtta arvesse parlamentaarse ühiskontrolli töörühma kahekülgset ülesehitust, tuleks kutsuda kaks parlamentaarse ühiskontrolli töörühma esindajat – kellest üks esindab Euroopa Parlamenti ja teine liikmesriikide parlamente – vähemalt kahele haldusnõukogu korralisele koosolekule aastas, et nad saaksid parlamentaarse ühiskontrolli töörühma nimel haldusnõukogu ees sõna võtta ja arutada konsolideeritud iga-aastast tegevusaruannet, ühtset programmdokumenti ja aastaeelarvet, parlamentaarse ühiskontrolli töörühma kirjalikke küsimusi ja vastuseid ning välissuhteid ja partnerlusi, austades samas haldusnõukogu ja parlamentaarse ühiskontrolli töörühma erinevaid rolle ja kohustusi vastavalt käesolevale määrusele. Haldusnõukogul peaks olema võimalik koos parlamentaarse ühiskontrolli töörühma esindajatega määrata kindlaks muud poliitilist huvi pakkuvad küsimused, mida arutada. Kooskõlas parlamentaarse ühiskontrolli töörühma järelevalverolliga ei tohiks neil kahel töörühma esindajal haldusnõukogus hääleõigust olla. Kavandatav teadus- ja innovatsioonitegevus tuleks esitada ühtses programmdokumendis, mis sisaldab Europoli mitmeaastast programmi ja iga-aastast tööprogrammi, ning see tuleks saata parlamentaarse ühiskontrolli töörühmale.

(52) Tegevdirektori ettepaneku alusel peaks haldusnõukogu ametisse määrama põhiõiguste ametniku, kelle ülesanne peaks olema toetada Europoli selles, et kõigis Europoli tegevustes ja ülesannetes, eelkõige Europoli teadus- ja innovatsiooniprojektides ning eraõiguslike isikutega isikuandmete vahetamisel, on tagatud põhiõiguste austamine. Peaks olema võimalik määrata põhiõiguste ametnik Europoli olemasolevast töötajaskonnast, kes on saanud põhiõigusi reguleeriva õiguse ja tava eriväljaõppe. Põhiõiguste ametnik ja andmekaitseametnik peaksid oma vastava pädevuse piires tihedat koostööd tegema. Andmekaitseküsimustes peaks täielik vastutus lasuma andmekaitseametnikul.

(53) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt toetada ja tugevdada liikmesriikide pädevate asutuste tegevust ja nende vastastikust koostööd kahte või enamat liikmesriiki mõjutavate raskete kuritegude, terrorismi ja liidu poliitikavaldkondades hõlmatud ühist huvi kahjustavate kuriteoliikide ennetamisel ja nende vastu võitlemisel, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda raske kuritegevuse ja terrorismi piiriülese olemuse ning seotud julgeolekuohtudele koordineeritud reageerimise vajaduse tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(54) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 kohaselt on Iirimaa teatanud oma soovist osaleda käesoleva määruse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.

(55) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

(56) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikli 42 lõikega 1 ning ta esitas arvamuse 8. märtsil 2021 ([15]).

(57) Käesolevas määruses austatakse täielikult põhiõigusi ja kaitsemeetmeid ja järgitakse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „põhiõiguste harta“) tunnistatud põhimõtteid, eriti õigust era- ja perekonnaelu austamisele, õigust eraelu puutumatusele ja õigust isikuandmete kaitsele, mis nähakse ette põhiõiguste harta artiklitega 7 ja 8 ning ELi toimimise lepingu artikliga 16. Võttes arvesse isikuandmete töötlemise tähtsust õiguskaitsealases töös üldiselt ja eelkõige Europoli toetuse jaoks, peaks käesolev määrus sisaldama tõhustatud kaitsemeetmeid ning demokraatlikke järelevalve- ja aruandemehhanisme, mis tagavad, et Europoli meetmete rakendamisel ja ülesannete täitmisel järgitakse täielikult põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigusi, eriti õigust võrdsusele seaduse ees ja diskrimineerimiskeeldu ning õigust pöörduda kõigi käesoleva määruse kohaselt võetud meetmete vastu tõhusa õiguskaitse saamiseks liikmesriigi pädeva kohtu poole. Käesoleva määruse kohane isikuandmete töötlemine peaks piirduma sellega, mis on rangelt vajalik ja proportsionaalne, ning selle suhtes kohaldatakse selgeid tingimusi, rangeid nõudeid ja Euroopa Andmekaitseinspektori tõhusat järelevalvet.

(58) Seepärast tuleks määrust (EL) 2016/794 vastavalt muuta.

(59) Selleks et käesolevas määruses sätestatud meetmeid oleks võimalik viivitamata kohaldada, peaks see jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas,*

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) 2016/794 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) punktid h–k ning punktid m, n ja o jäetakse välja;

b) punkt p asendatakse järgmisega:

„p) „halduslikku laadi isikuandmed“ – Europoli poolt töödeldavad isikuandmed, mis ei ole kasutatavad isikuandmed;“;

c) lisatakse järgmised punktid:

„q) „uurimisandmed“ – andmed, mida liikmesriigil, nõukogu määrusega (EL) 2017/1939 (*) loodud Euroopa Prokuratuuril, Eurojustil või kolmandal riigil on õigus töödelda käimasoleva, ühe või mitme liikmesriigiga seotud kriminaaluurimise käigus kooskõlas kohaldatava liidu või riigisisese õiguse kohaste menetlusnõuete ja kaitsemeetmetega või mis on esitatud liikmesriigi, Euroopa Prokuratuuri, Eurojusti või kolmanda riigi poolt sellise käimasoleva kriminaaluurimise toetamiseks Europolile ja mis sisaldavad isikuandmeid, mis ei ole seotud II lisas loetletud andmesubjektide kategooriatega;

r) „terroristlik sisu“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/784 (**) artikli 2 punktis 7 määratletud terroristlik sisu;

s) „lapse seksuaalset väärkohtlemist kujutav veebimaterjal“ – veebimaterjal, mis on lasteporno Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/93/EL (***) artikli 2 punkti c tähenduses või pornograafiline etteaste kõnealuse direktiivi artikli 2 punkti e tähenduses;

([15]) ELT C 143, 23.4.2021, lk 6.

t) „veebisisuga seotud kriisiolukord“ – sellise veebisisu levitamine, mis tuleneb mõnest toimuvast või hiljuti toimunud tegelikust sündmusest, kus kujutatakse ohtu elule või kehalisele puutumatusele või kutsutakse üles põhjustama vahetut ohtu elule või kehalisele puutumatusele ja mille eesmärk on elanikkonda tõsiselt hirmutada ja sellel on elanikkonda tõsiselt hirmutav mõju ning on mõistlik alus kahtlustada seost terrorismi või vägivaldse äärmuslusega, ning kui prognoositakse, et nimetatud sisu võidakse arvukate internetipõhiste teenuste kaudu eksponentsiaalselt paljundada ja levitada;

u) „isikuandmete edastamise liik“ – isikuandmete edastamistoimingud, mille puhul andmed on seotud ühe ja sama konkreetse olukorraga ning edastamine hõlmab samu isikuandmete ja andmesubjektide kategooriaid;

v) „teadus- ja innovatsiooniprojektid“ - käesoleva määrusega hõlmatud küsimusi käsitlevad projektid algoritmide väljatöötamiseks, treenimiseks, testimiseks ja valideerimiseks, mille abil töötatakse välja konkreetseid vahendeid, ning muud konkreetsed teadus- ja innovatsiooniprojektid, mis on asjakohased Europoli eesmärkide saavutamiseks.

(*) Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/784, mis käsitleb võitlemist terroristliku veebisisu levitamise vastu (ELT L 172, 17.5.2021, lk 79).

(***) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/93/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust ja mis asendab nõukogu raamotsuse 2004/68/JSK (ELT L 335, 17.12.2011, lk 1).“

2) Artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

i) lisatakse järgmine punkt:

„ha) pakkudes haldus- ja rahalist toetust liikmesriikide eriüksustele, nagu nendele on osutatud nõukogu otsuses 2008/617/JSK (*);

(*) Nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsus 2008/617/JSK Euroopa Liidu liikmesriikide eriüksuste koostöö parandamise kohta kriisiolukordades (ELT L 210, 6.8.2008, lk 73).“;

ii) punkt j asendatakse järgmisega:

„j) teha koostööd ELi toimimise lepingu V jaotise alusel loodud liidu asutuste, OLAFi ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/881 (*) loodud Euroopa Liidu Küberturvalisuse Ametiga (ENISA), kasutades selleks eelkõige teabevahetust ja pakkudes analüütilist tuge nende vastavasse pädevusse kuuluvates valdkondades;

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/881, mis käsitleb ENISAt (Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet) ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia küberturvalisuse sertifitseerimist ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 526/2013 (küberturvalisuse määrus) (ELT L 151, 7.6.2019, lk 15).“;

iii) punkt m asendatakse järgmisega:

„m) toetada liikmesriike meetmete võtmisel I lisas loetletud selliste kuritegude tõkestamiseks ja nendega võitlemiseks, millele aidatakse kaasa, mida propageeritakse või mis pannakse toime interneti teel, ja teha selleks muu hulgas järgmist:

i) liikmesriikide pädevate asutuste taotluse korral abistada neid kuritegeliku päritolu kahtlusega küberrünnetele reageerimisel;

ii) teha liikmesriikide pädevate asutustega koostööd seoses eemaldamiskorraldustega vastavalt määruse (EL) 2021/784 artiklile 14, ning

iii) teavitada veebisisust asjaomaseid internetipõhise teenuse osutajaid, et nad saaksid vabatahtlikkuse alusel kontrollida, kas kõnealune sisu vastab nende enda kasutustingimustele;";

iv) lisatakse järgmised punktid:

„r) toetada liikmesriike selliste isikute tuvastamisel, kelle kuritegelik tegevus vastab I lisas loetletud kuriteoliikidele ning kes kujutavad endast suurt ohtu julgeolekule;

s) hõlbustada ühiseid, koordineeritud ja prioriteetseid uurimisi seoses punktis r osutatud isikutega;

t) toetada liikmesriike kolmandate riikide või rahvusvaheliste organisatsioonide poolt Europolile terrorismis või raskes kuritegevuses osalevate isikute kohta antud andmete töötlemisel ning teha ettepanekuid, mis käsitlevad kolmandate riikide kodanike kohta käivate teavitavate hoiatusteadete (edaspidi „teavitavad hoiatusteated") võimalikku sisestamist liikmesriikide poolt Schengeni infosüsteemi (SIS) liidu huvides nende omal äranägemisel ning nimetatud andmete kontrolli ja analüüsi tulemuste põhjal vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2018/1862 (*);

u) toetada Europoli eesmärkide piires vajaduse korral eriteadmiste pakkumise ja analüüside esitamise kaudu määruse (EL) nr 1053/2013 kohase Schengeni *acquis*' kohaldamise kontrollimise hindamis- ja järelevalvemehhanismi rakendamist;

v) seirata ennetavalt teadus- ja innovatsioonitegevust, mis on asjakohane Europoli eesmärkide saavutamiseks, ja toetada sellist tegevust, toetades liikmesriikide asjakohast tegevust ning viies ellu oma teadus- ja innovatsioonitegevust, sealhulgas projekte selliste algoritmide väljatöötamiseks, treenimiseks, testimiseks ja valideerimiseks, mille abil töötatakse välja konkreetseid vahendeid, mida kasutavad õiguskaitseasutused, ning levitada selle tegevuse tulemusi liikmesriikides vastavalt artiklile 67;

w) edendada liidu organite teadus- ja innovatsioonitegevuse vahelise koostoime loomist, mis on asjakohane Europoli eesmärkide saavutamiseks, sealhulgas ELi sisejulgeoleku innovatsioonikeskuse kaudu ning tihedas koostöös liikmesriikidega;

x) toetada liikmesriikide taotlusel nende tegevust veebisisuga seotud kriisiolukordade lahendamisel, eelkõige andes eraõiguslikele isikutele asjaomase veebisisu kindlakstegemiseks vajalikku teavet;

y) toetada liikmesriikide meetmeid lapse seksuaalset väärkohtlemist kujutava veebimaterjali internetis levitamise vastases võitluses;

z) teha koostööd kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/1153 (**) artikliga 12 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849 (***) kohaselt loodud rahapesu andmebüroodega Europoli riikliku üksuse kaudu või, kui asjaomane liikmesriik seda lubab, rahapesu andmebüroode otsekontakti kaudu, eelkõige vahetades teavet ja esitades liikmesriikidele analüüse, et toetada piiriüleseid uurimisi, mis on seotud rahvusvaheliste kuritegelike organisatsioonide rahapesuga ja terrorismi rahastamisega;

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1862, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist politseikoostöös ja kriminaalasjades tehtavas õigusalases koostöös ning millega muudetakse nõukogu otsust 2007/533/JSK ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1986/2006 ning komisjoni otsus 2010/261/EL (ELT L 312, 7.12.2018, lk 56).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1153, millega kehtestatakse normid finants- ja muu teabe kasutamise hõlbustamiseks teatavate kuritegude tõkestamisel, avastamisel, uurimisel ja nende eest vastutusele võtmisel ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 2000/642/JSK (ELT L 186, 11.7.2019, lk 122).

(***) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).";

v) lisatakse järgmised lõigud:

„Luuakse korrapärase aruandluse mehhanism, et liikmesriigid saaksid teavitada teisi liikmesriike ja Europoli 12 kuu pikkuse ajavahemiku jooksul pärast seda, kui Europol on teinud ettepaneku esimese lõigu punktis t osutatud hoiatusteate võimaliku sisestamise kohta, andmete kontrolli ja analüüsi tulemustest ning sellest, kas hoiatusteade sisestati SISi.

Liikmesriigid teavitavad Europoli kõigist SISi sisestatud teavitavatest hoiatusteadetest ja kõigist päringutabamustest, mis selliste teavitavate hoiatusteadete kohta saadakse, ning võivad Europoli kaudu teavitada kolmandat riiki või rahvusvahelist organisatsiooni, kellelt sisestamiseni viinud andmed saadi, kõnealuse teavitava hoiatusteate kohta saadud päringutabamustest vastavalt määruses (EL) 2018/1862 sätestatud menetlusele;“;

b) lõike 2 teine lause asendatakse järgmisega:

„Europol osaleb ka nende prioriteetide operatiivsel rakendamisel, eelkõige kuritegevusega seotud ohte käsitleva valdkondadevahelise Euroopa platvormi raames (EMPACT), sealhulgas hõlbustades liikmesriikide juhitavat operatiiv- ja strateegilist tegevust ning pakkudes selleks haldus-, logistilist, rahalist ja operatiivtuge.“;

c) lõikesse 3 lisatakse järgmine lause:

„Europol esitab ka tema valduses oleval kuritegelikke nähtusi ja suundumusi käsitleval teabel põhineva ohu hindamise analüüsi, et toetada komisjoni ja liikmesriike riskihindamiste tegemisel.“;

d) lisatakse järgmised lõiked:

„4a. Europol abistab liikmesriike ja komisjoni peamiste uurimisteemade kindlaksmääramisel.

Europol aitab komisjonil koostada ja rakendada liidu raamprogramme Europoli eesmärkide saavutamiseks asjakohase teadus- ja innovatsioonitegevuse jaoks.

Kui see on asjakohane, võib Europol levitada oma teadus- ja innovatsioonitegevuse tulemusi osana oma panusest, et luua liidu asjaomaste organite teadus- ja innovatsioonitegevuse vahelist koostoimet vastavalt lõike 1 esimese lõigu punktile w.

Europol võtab kõik vajalikud meetmed, et vältida huvide konflikti. Europol ei saa rahalisi vahendeid programmist, mille puhul ta aitab komisjonil kindlaks määrata peamised uurimisteemad ning koostada ja rakendada kõnealust raamprogrammi.

Käesoleva määrusega hõlmatud küsimusi puudutava teadus- ja innovatsioonitegevuse kujundamisel ja kavandamisel võib Europol asjakohaselt juhul konsulteerida komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskusega.

4b. Europol toetab liikmesriike seoses eeldatava mõjuga julgeolekule selliste konkreetsete Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/452 (*) alusel liitu tehtavate välismaiste otseinvesteeringute juhtumite puhul taustauuringute tegemisel, mis on seotud ettevõtjatega, kes pakuvad tehnoloogialahendusi, sealhulgas tarkvara, mida Europol oma eesmärkidega hõlmatud kuritegude ennetamiseks ja uurimiseks kasutab.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2019. aasta määrus (EL) 2019/452, millega luuakse liitu tehtavate välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute raamistik (ELT L 79 I, 21.3.2019, lk 1).“;

e) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Europol ei kohalda oma ülesannete täitmisel sunnimeetmeid.

Europoli töötajad võivad liikmesriigi pädevate asutuste taotluse korral ja kooskõlas nende riigisisese õigusega pakkuda liikmesriigi pädevatele asutustele operatiivtuge uurimistoimingute läbiviimise ajal, eelkõige hõlbustades piiriülest teabevahetust, pakkudes kohtuekspertiisi alast ja tehnilist tuge ning olles kohal nimetatud toimingute läbiviimise ajal. Europoli töötajad ise ei vii läbi uurimistoiminguid.“;

f) lisatakse järgmine lõige:

„5a. Europol austab oma ülesannete täitmisel Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „põhiõiguste harta“) sätestatud põhiõigusi ja -vabadusi.“

3) Artiklit 6 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse järgmine lõige:

„1a. Kui tegevdirektor on seisukohal, et tuleks algatada kriminaaluurimine konkreetse kuriteo suhtes, mis puudutab ainult ühte liikmesriiki, aga mõjutab liidu poliitikaga hõlmatud ühist huvi, võib ta teha oma riikliku üksuse kaudu ettepaneku, et asjaomase liikmesriigi pädevad asutused sellise kriminaaluurimise algataksid või läbi viiksid või seda koordineeriksid, ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist.“;

b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Riiklikud üksused teavitavad Europoli viivitamata liikmesriigi pädevate asutuste otsusest seoses taotlustega, mis on esitatud lõike 1 alusel, või tegevdirektorit seoses ettepanekutega, mis on esitatud lõike 1a alusel.“;

c) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Europol teavitab Eurojusti ja vajaduse korral Euroopa Prokuratuuri viivitamata taotlustest, mis on esitatud lõike 1 alusel, ettepanekutest, mis on esitatud lõike 1a alusel, ning liikmesriigi pädeva asutuse otsustest vastavalt lõikele 2.“

4) Artikli 7 lõige 8 asendatakse järgmisega:

„8. Iga liikmesriik tagab, et ta rahapesu andmebüroodel, oma volituste ja pädevuse piires ning kooskõlas riiklike menetluslike kaitsemeetmetega, on õigus vastata Europoli poolt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/1153 artikli 12 kohaselt esitatud nõuetekohaselt põhjendatud taotlustele finantsteabe ja -analüüsi saamiseks, tehes seda eelkõige oma riikliku üksuse kaudu või, kui liikmesriik on seda lubanud, siis rahapesu andmebüroo ja Europoli vahelise otsekontakti kaudu.“

5) Artikli 11 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

a) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) võtab igal aastal oma liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega ja kooskõlas käesoleva määruse artikliga 12 vastu ühtse programmdokumendi, millele on osutatud komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/715 (*) artiklis 32.

(*) Komisjoni 18. detsembri 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/715 raamfinantsmääruse kohta asutustele, mis on asutatud Euroopa Liidu toimimise lepingu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu alusel ning millele osutatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklis 70 (ELT L 122, 10.5.2019, lk 1).“;

b) lisatakse järgmised punktid:

„v) määrab ametisse artiklis 41c osutatud põhiõiguste ametniku;

w) täpsustab kriteeriumid, mille põhjal võib Europol teha ettepanekuid teavitavate hoiatusteadete võimaliku SISi sisestamise kohta.“

6) Artiklit 12 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Haldusnõukogu võtab tegevdirektori esitatud projekti põhjal iga aasta 30. novembriks vastu ühtse programmdokumendi, mis sisaldab Europoli mitmeaastast programmi ja iga-aastast tööprogrammi, võttes arvesse komisjoni arvamust ning olles mitmeaastase programmi osas konsulteerinud parlamentaarse ühiskontrolli töörühmaga.

Kui haldusnõukogu otsustab esimeses lõigus osutatud mõningaid komisjoni arvamuse aspekte terviklikult või osaliselt mitte arvesse võtta, siis peab Europol seda igakülgselt põhjendama.

Kui haldusnõukogu otsustab parlamentaarse ühiskontrolli töörühma poolt artikli 51 lõike 2 punkti c kohaselt tõstatatud aspekte terviklikult või osaliselt mitte arvesse võtta, siis peab Europol seda igakülgselt põhjendama.

Kui lõplik ühtne programmdokument on vastu võetud saadab haldusnõukogu selle nõukogule, komisjonile ja parlamentaarse ühiskontrolli töörühmale.“;

b) lõike 2 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Mitmeaastases programmis esitatakse üldine strateegiline programm, sealhulgas eesmärgid, oodatavad tulemused ja tulemuslikkuse näitajad. Selles esitatakse ka vahendite eraldamise kava, sealhulgas mitmeaastane eelarve ja ametikohtade loetelu. Selles esitatakse strateegia, mida kasutatakse suhetes kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, ning Europoli kavandatav teadus- ja innovatsioonitegevus.“

7) Artikli 14 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Haldusnõukogu võib hääleõiguseta vaatlejana oma koosolekule kutsuda kõiki isikuid, kelle arvamus võib olla arutatava küsimuse seisukohast asjakohane.

Igal aastal kutsutakse kaks parlamentaarse ühiskontrolli töörühma esindajat osalema haldusnõukogu kahel korralisel koosolekul hääleõiguseta vaatlejatena, et arutada järgmisi poliitilist huvi pakkuvaid küsimusi:

a) artikli 11 lõike 1 punktis c osutatud eelneva aasta konsolideeritud tegevusaruanne;

b) artiklis 12 osutatud ühtne programmdokument ja aastaeelarve;

c) parlamentaarse ühiskontrolli töörühma kirjalikud küsimused ja vastused;

d) välissuhted ja partnerlusküsimused.

Haldusnõukogu võib koos parlamentaarse ühiskontrolli töörühma esindajatega määrata kindlaks muud poliitilist huvi pakkuvad küsimused, mida esimeses lõigus osutatud koosolekutel arutada.“

8) Artiklit 16 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Nõukogu või parlamentaarse ühiskontrolli töörühm võivad paluda tegevdirektoril oma ülesannete täitmise kohta aru anda.“;

b) lõiget 5 muudetakse järgmiselt:

i) punkt d asendatakse järgmisega:

„d) töötab välja artiklis 12 osutatud ühtse programmdokumendi kavandi ning esitab selle pärast komisjoni ja parlamentaarse ühiskontrolli töörühmaga konsulteerimist haldusnõukogule;“;

ii) lisatakse järgmine punkt:

„oa) teavitab haldusnõukogu eraõiguslike isikutega sõlmitud vastastikuse mõistmise memorandumitest;“.

9) Artiklit 18 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

i) punkt d asendatakse järgmisega:

„d) hõlbustada teabevahetust liikmesriikide, Europoli, teiste liidu asutuste, kolmandate riikide, rahvusvaheliste organisatsioonide ja eraõiguslike isikute vahel;“;

ii) lisatakse järgmised punktid:

„e) teadus ja innovatsiooniprojektid;

f) toetada taotluse alusel liikmesriike üldsuse teavitamisel kahtlustatavatest või süüdimõistetud isikutest, keda otsitakse liikmesriigi kohtuotsuse alusel taga seoses Europoli eesmärkidega hõlmatud kuriteoga, ning üldsuse poolt kõnealuste isikute kohta liikmesriikidele ja Europolile teabe andmise lihtsustamisel.“;

b) lisatakse järgmine lõige:

„3a. Kui see on vajalik Europoli teadus- ja innovatsiooniprojektide eesmärkide saavutamiseks, siis viiakse läbi isikuandmete töötlemine nimetatud eesmärgil üksnes Europoli teadus- ja innovatsiooniprojektide kaudu, millel on selgelt kindlaks määratud otstarve ja eesmärgid, ning kooskõlas artikliga 33a.“;

c) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Ilma et see piiraks artikli 8 lõike 4, artikli 18 lõike 2 punkti e, artikli 18a kohaldamist ja andmete töötlemist vastavalt artikli 26 lõikele 6c, kui Europoli taristut kasutatakse kahepoolseks isikuandmete vahetuseks ja Europolil puudub juurdepääs andmete sisule, on isikuandmete kategooriad ja selliste andmesubjektide kategooriad, millele vastavaid andmeid võib lõikes 2 osutatud eesmärkidel koguda ja töödelda, loetletud II lisas.“;

d) lisatakse järgmine lõige:

„5a. Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725 (*) artiklile 73 teeb Europol kohaldataval juhul ja võimaluste piires selget vahet isikuandmete vahel, mis on seotud II lisas loetletud andmesubjektide eri kategooriatega.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).“;

e) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Europol võib ajutiselt andmeid töödelda, et teha kindlaks, kas need andmed on tema ülesannete jaoks asjakohased, ning kui nad on, siis millise eesmärgi jaoks lõikes 2 osutatud eesmärkide hulgast. Selliste andmete töötlemise tähtaeg ei ole pikem kui kuus kuud nimetatud andmete kättesaamise hetkest.“;

f) lisatakse järgmised lõiked:

„6a. Europol võib enne andmete töötlemist vastavalt käesoleva artikli lõikele 2, juhul kui see on rangelt vajalik üksnes sel eesmärgil, et teha kindlaks, kas isikuandmed on kooskõlas käesoleva artikli lõikega 5, ajutiselt töödelda artikli 17 lõigete 1 ja 2 kohaselt talleantud isikuandmeid, sealhulgas võrreldes neid andmeid kõigi andmetega, mida Europol juba töötleb kooskõlas käesoleva artikli lõikega 5.

Europol võib töödelda isikuandmeid esimese lõigu kohaselt kuni 18 kuuse ajavahemiku jooksul hetkest, mil Europol teeb kindlaks, et nimetatud andmed on hõlmatud tema eesmärkidega, või põhjendatud juhtudel, kui see on vajalik käesoleva artikli kohaldamiseks, pikema aja jooksul. Europol teavitab Euroopa Andmekaitseinspektorit mis tahes töötlemisaja pikendamisest. Andmete töötlemise maksimaalne ajavahemik vastavalt esimesele lõigule on kolm aastat. Sellised isikuandmed hoitakse muudest andmetest funktsionaalselt eraldi.

Kui Europol järeldab, et käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud isikuandmed ei ole kooskõlas lõikega 5, kustutab Europol nimetatud andmed ja teavitab sellest kõnealuste kustutatud andmete esitajat, kui see on asjakohane.

6b. Haldusnõukogu täpsustab tegevdirektori ettepanekul, pärast Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteerimist ja võttes asjakohaselt arvesse määruse (EL) 2018/1725 artiklis 71 osutatud põhimõtteid, üksikasjalikumalt tingimused, mis on seotud käesoleva artikli lõigetes 6 ja 6a osutatud andmetega töötlemisega, eelkõige seoses nimetatud andmete esitamise, neile juurdepääsu ja nende kasutamisega ning andmete säilitamise ja kustutamise tähtaegadega, mis ei või ületada käesoleva artikli lõigetes 6 ja 6a sätestatud tähtaegu.“

10) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 18a

Kriminaaluurimist toetav isikuandmete töötlemine

1. Juhul kui see on vajalik Europoli eesmärkidega hõlmatud konkreetse käimasoleva kriminaaluurimise toetamiseks, võib Europol töödelda isikuandmeid, mis ei ole seotud II lisas loetletud andmesubjektide kategooriatega, kui:

a) liikmesriik, Euroopa Prokuratuur või Eurojust esitab Europolile artikli 17 lõike 1 punkti a või b kohaselt uurimisandmed ning taotleb Europolilt selle uurimise toetamist

i) operatiivanalüüsiga vastavalt artikli 18 lõike 2 punktile c või

ii) erandlikel ja asjakohaselt põhjendatud juhtudel võrdlemisega vastavalt artikli 18 lõike 2 punktile a;

b) Europoli hinnangul ei ole võimalik kõnealuse uurimise toetamiseks teostada artikli 18 lõike 2 punkti c kohast operatiivanalüüsi, või artikli 18 lõike 2 punkti a kohast võrdlemist, ilma et töödeldaks isikuandmeid, mis ei vasta artikli 18 lõikele 5.

Esimese lõigu punktis b osutatud hinnangu tulemused dokumenteeritakse ja saadetakse teavitamise eesmärgil Euroopa Andmekaitseinspektorile, kui Europol lõpetab esimeses lõigus osutatud uurimise toetamise.

2. Kui lõike 1 esimese lõigu punktis a osutatud liikmesriigil ei ole enam luba töödelda esimeses lõigus osutatud konkreetse käimasoleva kriminaaluurimisega seotud andmeid kooskõlas kohaldatava riigisisese õiguse kohaste menetlusnõuete ja kaitsemeetmetega, teavitab ta Europoli.

Kui Euroopa Prokuratuur või Eurojust esitab uurimisandmeid Europolile ning esimeses lõigus osutatud konkreetse käimasoleva kriminaaluurimisega seotud andmeid ei ole enam lubatud töödelda kooskõlas kohaldatava liidu ja riigisisese õiguse kohaste menetlusnõuete ja kaitsemeetmetega, teavitab ta Europoli.

3. Europol võib töödelda uurimisandmeid kooskõlas artikli 18 lõikega 2 seni, kuni ta toetab konkreetset käimasolevat kriminaaluurimist, mille kohta on esitanud käesoleva artikli lõike 1 esimese lõigu punkti a kohaselt uurimisandmed, ning üksnes kõnealuse uurimise toetamise eesmärgil.

4. Europol võib säilitada esitatud uurimisandmeid kooskõlas lõike 1 esimese lõigu punktiga a ja oma kõnealuste andmete töötlemise tulemusi pärast lõikes 3 sätestatud töötlemisperioodi nimetatud uurimisandmete esitaja taotlusel üksnes selleks, et tagada kriminaalteabe kogumise protsessi õigsus, usaldusväärsus ja jälgitavus, ning ainult seni, kuni kestab kohtumenetlus, mis on seotud konkreetse kriminaaluurimisega, mille jaoks andmed esitati.

Lõike1 esimese lõigu punktis a osutatud uurimisandmete esitajad või nende nõusolekul liikmesriik, kus toimub asjaomane kriminaaluurimisega seotud kohtumenetlus, võivad taotleda, et Europol säilitaks uurimisandmeid ja oma operatiivanalüüsi tulemusi kõnealuste andmete kohta lõikes 3 sätestatud töötlemisperioodist kauem üksnes selleks, et tagada kriminaalteabe kogumise protsessi õigsus, usaldusväärsus ja jälgitavus, ning ainult seni, kuni kõnealuses muus liikmesriigis kestab asjaomane kriminaaluurimisega seotud kohtumenetlus.

5. Ilma et see piiraks isikuandmete töötlemist artikli 18 lõike 6a alusel, hoitakse II lisas loetletud andmesubjektide kategooriatele mittevastavad isikuandmed muudest andmetest funktsionaalselt eraldi ning neid võib töödelda üksnes juhul, kui see on vajalik ja proportsionaalne käesoleva artikli lõigete 3, 4 ja 6 kohaldamiseks.

Haldusnõukogu täpsustab tegevdirektori ettepanekul ning pärast Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteerimist isikuandmete esitamise ja töötlemise tingimused kooskõlas lõigetega 3 ja 4.

6. Käesoleva artikli lõikeid 1–4 kohaldatakse ka juhul, kui Europolile esitab isikuandmed kolmas riik, nagu on osutatud artikli 25 lõike 1 punktides a, b või c või artikli 25 lõikes 4a, ning kui selline kolmas riik esitab uurimisandmed Europolile operatiivanalüüsi tegemiseks, millega aidatakse kaasa Europoli toetatavale konkreetsele kriminaaluurimisele ühes või mitmes liikmesriigis, tingimusel et kolmas riik sai andmed kriminaaluurimise raames kooskõlas riigisisese kriminaalõiguse kohaste menetlusnõuete ja kaitsemeetmetega.

Kui kolmas riik esitab Europolile uurimisandmeid vastavalt esimesele lõigule, võib andmekaitseametnik asjakohasel juhul teavitada sellest Euroopa Andmekaitseinspektorit.

Europol kontrollib, kas esimeses lõigus osutatud isikuandmete hulk ei ole asjaomases liikmesriigis läbiviidava ja Europoli toetatava konkreetse kriminaaluurimise jaoks ilmselgelt ebaproportsionaalne. Kui Europol järeldab, et on tõendeid selle kohta, et kõnealused andmed on ilmselgelt ebaproportsionaalsed või need on kogutud ilmselgelt põhiõigusi rikkudes, ei töötle Europol neid andmeid ja kustutab need.

Europolil võib olla käesoleva lõike kohaselt töödeldud isikuandmetele juurdepääs üksnes juhul, kui see on vajalik konkreetse kriminaaluurimise toetamiseks, mille jaoks need esitati. Nimetatud isikuandmeid jagatakse ainult liidu piires.“

11) Artikli 19 lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmisega:

„1. Liidu asutus, kolmas riik või rahvusvaheline organisatsioon, kes esitab Europolile teabe, määrab kindlaks kõnealuse teabe töötlemise eesmärgi või eesmärgid, vastavalt artiklile 18.

Kui esimeses lõigus osutatud uurimisandmete esitaja ei ole seda lõiku järginud, töötleb Europol asjaomast teavet kokkuleppel selle esitajaga, et määrata kindlaks teabe asjakohasus ja edasise töötlemise eesmärk või eesmärgid.

Europol töötleb teavet muul eesmärgil kui see, milleks teave esitati, üksnes teabe esitaja loal.

Artikli 18 lõike 2 punktides a–d osutatud eesmärkidel esitatud teavet võib Europol töödelda ka artikli 18 lõike 2 punktis e osutatud eesmärgil kooskõlas artikliga 33a.

2. Liikmesriigid, liidu asutused, kolmandad riigid ja rahvusvahelised organisatsioonid võivad Europolile teabe esitamise ajal teatavaks teha kõik üldised või konkreetsed juurdepääsu- ja kasutamispiirangud, sealhulgas teabe edastamise, saatmise, kustutamise ja hävitamise suhtes kohaldatavad piirangud. Kui selliste piirangute kehtestamise vajadus selgub pärast teabe esitamist, teavitavad nad sellest Europoli. Europol peab sellistest piirangutest kinni.“

12) Artiklit 20 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse järgmine lõige:

„2a. Ilma et see piiraks artikli 19 lõikes 2 kohaselt teatavaks tehtud piirangute kohaldamist ning kooskõlas artikli 18 lõikes 7 osutatud suunistes kindlaksmääratud menetlustega, võivad liikmesriigid artikli 18 lõikes 3 osutatud operatiivanalüüsi projektide raames ning käesolevas määruses sätestatud isikuandmete töötlemise normide ja kaitsemeetmete kohaselt kindlaks määrata teabe, mille Europol teeb konkreetsete käimasolevate uurimiste puhul ühise operatiivanalüüsi eesmärgil otse kättesaadavaks teistele valitud liikmesriikidele.“;

b) lõike 3 sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:

„3. Kooskõlas riigisisese õigusega on liikmesriikidel juurdepääs lõigetes 1, 2 ja 2a osutatud teabele ja nad saavad seda töödelda üksnes järgmist liiki kuritegude tõkestamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks:“.

13) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 20a

Suhted Euroopa Prokuratuuriga

1. Europol loob ja säilitab Euroopa Prokuratuuriga tihedad suhted. Europol ja Euroopa Prokuratuur tegutsevad nende suhete raames oma vastavate pädevuste piires. Selleks kehtestavad nad töökorra, milles määratakse kindlaks koostöö üksikasjad.

2. Euroopa Prokuratuuri taotluse korral kooskõlas määruse (EL) 2017/1939 artikliga 102 toetab Europol Euroopa Prokuratuuri uurimisi ning teeb temaga koostööd, esitades teavet ja pakkudes analüütilist tuge kuni hetkeni, mil Euroopa Prokuratuur otsustab, kas esitada süüdistus või lõpetada kriminaalasi muul viisil.

3. Et anda Euroopa Prokuratuurile käesoleva artikli lõike 2 kohaselt teavet, võtab Europol kõik asjakohased meetmed, et võimaldada Euroopa Prokuratuurile kaudne juurdepääs, mis põhineb päringutabamuse või selle puudumise süsteemil, Euroopa Prokuratuuri pädevusalasse mittekuuluvate süütegudega seotud andmetele, mis on esitatud artikli 18 lõike 2 punktides a, b ja c sätestatud eesmärkidel. Selline päringutabamuse või selle puudumise süsteem teavitab Europoli üksnes päringutabamuse korral, ilma et see piiraks artikli 19 lõikes 1 osutatud teabe esitajate artikli 19 lõike 2 kohaselt teatavaks tehtud piiranguid.

Päringutabamuse korral algatab Europol menetluse, millega päringutabamuse andnud teavet võib jagada kooskõlas artikli 19 lõikes 1 osutatud teabe esitaja otsusega ja üksnes sellises ulatuses, milles päringutabamuse andnud andmed on asjakohased seoses käesoleva artikli lõike 2 kohaselt esitatud taotlusega.

4. Europol teatab Euroopa Prokuratuurile põhjendamatu viivituseta igast kuritegelikust tegevusest, mille suhtes Euroopa Prokuratuur saaks teostada oma pädevust kooskõlas määruse (EL) 2017/1939 artikliga 22 ning artikli 25 lõigetega 2 ja 3 ning ilma et see piiraks nimetatud teabe esitaja poolt artikli 19 lõike 2 kohaselt teatavaks tehtud piiranguid.

Kui Europol teavitab esimese lõigu kohaselt Euroopa Prokuratuuri, teavitab ta viivitamata asjaomaseid liikmesriike.

Kui Europolile on teabe kuritegeliku tegevuse kohta, mille suhtes Euroopa Prokuratuur saaks teostada oma pädevust, esitanud liikmesriik, kes on teinud teatavaks käesoleva määruse artikli 19 lõike 2 kohaselt piirangud selle teabe kasutamisele, siis teavitab Europol Euroopa Prokuratuuri nimetatud piirangute olemasolust ning saadab juhtumi asjaomasele liikmesriigile. Asjaomane liikmesriik suhtleb otse Euroopa Prokuratuuriga, et järgida määruse (EL) 2017/1939 artikli 24 lõikeid 1 ja 4.“

14) Artiklisse 21 lisatakse järgmine lõige:

„8. Kui Europol teeb konkreetse kriminaaluurimise või konkreetse projektiga seotud teabetöötlustoimingute käigus kindlaks liidu finantshuve kahjustava võimaliku ebaseadusliku tegevusega seotud teabe, edastab Europol selle teabe viivituseta OLAFile, ilma et see piiraks artikli 19 lõike 2 kohaselt teabe esitanud liikmesriigi poolt teatavaks tehtud piiranguid.

Kui Europol edastab teabe esimese lõigu kohaselt OLAFile, teavitab ta viivitamata asjaomaseid liikmesriike.“

15) Artikli 23 lõige 7 asendatakse järgmisega:

„7. Liikmesriigid, liidu asutused, kolmandad riigid, rahvusvahelised organisatsioonid või eraõiguslikud isikud ei tohi Europoli valduses olevaid isikuandmeid edasi saata ilma Europoli sõnaselge eelneva loata.“

16) 2. jao pealkiri asendatakse järgmisega:

„Isikuandmete saatmine, edastamine ja vahetamine“.

17) Artikkel 24 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 24*

Isikuandmete saatmine liidu organitele

1. Europol saadab isikuandmed liidu organile, kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikli 71 lõikega 2, võttes arvesse käesolevast määrusest tulenevaid piiranguid ja ilma et see piiraks käesoleva määruse artikli 67 kohaldamist, siis, kui nimetatud andmed on vajalikud ja proportsionaalsed vastuvõtva liidu organi ülesannete õiguspäraseks täitmiseks.

2. Kui mõni teine liidu organ on esitanud isikuandmete saatmise taotluse, kontrollib Europol selle teise liidu organi pädevust. Kui Europol ei saa kinnitada, et isikuandmete saatmine on vajalik vastavalt lõikele 1, küsib Europol taotluse esitanud liidu organilt lisateavet.

Taotluse esitanud liidu organ tagab, et isikuandmete saatmise vajalikkust saab kontrollida.

3. Vastuvõttev liidu organ töötleb lõigetes 1 ja 2 osutatud isikuandmeid üksnes sel eesmärgil, milleks need saadeti.“

18) Artiklit 25 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

i) sissejuhatavat osa muudetakse järgmiselt:

„1. Võttes arvesse artikli 19 lõikest 2 või 3 kohaselt teatavaks tehtud piiranguid ning piiramata artikli 67 kohaldamist, võib Europol edastada isikuandmeid kolmanda riigi pädevatele asutustele või rahvusvahelisele organisatsioonile, kui selline edastamine on vajalik Europoli ülesannete täitmiseks, võttes aluseks ühe järgmistest:“;

ii) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) komisjoni otsus, mis on vastu võetud kooskõlas direktiivi (EL) 2016/680 artikliga 36, mille kohaselt kolmas riik või territoorium või asjaomase kolmanda riigi üks või mitu kindlaksmääratud sektorit või asjaomane rahvusvaheline organisatsioon tagab piisava kaitsetaseme (edaspidi „piisava kaitse otsus“);“;

b) lõige 3 jäetakse välja;

c) lisatakse järgmine lõige:

„4a. Kui piisava kaitse otsust ei ole tehtud, siis võib haldusnõukogu lubada Europolil edastada isikuandmeid kolmanda riigi pädevale asutusele või rahvusvahelisele organisatsioonile, tingimusel et:

a) õiguslikult siduvas instrumendis on ette nähtud asjakohased kaitsemeetmed isikuandmete kaitseks või

b) Europol on hinnanud kõiki isikuandmete edastamisega seotud asjaolusid ning jõudnud järeldusele, et asjakohased kaitsemeetmed isikuandmete kaitseks on olemas.“;

d) lõiget 5 muudetakse järgmiselt:

i) sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:

„Erandina lõikest 1 võib tegevdirektor nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel anda igal üksikjuhul eraldi loa kolmanda riigi pädevale asutusele või rahvusvahelisele organisatsioonile isikuandmete edastamiseks või isikuandmete edastamise liigi rakendamiseks, kui edastamine või edastamise liik on“;

ii) punkt b asendatakse järgmisega:

„b) vajalik andmesubjekti õigustatud huvide kaitsmiseks;“;

e) lõige 8 asendatakse järgmisega:

„8. Europol teavitab Euroopa Andmekaitseinspektorit lõike 4a punkti b kohastest edastamise liikidest. Kui edastamine on tehtud lõike 4a või 5 kohaselt, siis selline edastamine dokumenteeritakse ning dokumendid tehakse taotluse alusel kättesaadavaks Euroopa Andmekaitseinspektorile. Dokumentatsioon peab sisaldama edastamise kuupäeva ja kellaaega ning teavet käesolevas artiklis osutatud pädeva asutuse, edastamise põhjenduse ja edastatud isikuandmete kohta.“

19) Artiklit 26 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) määruse artikli 25 lõike 1 punktides a, b või c või artikli 25 lõikes 4a osutatud kolmanda riigi asutuse või rahvusvahelise organisatsiooni kaudu.“;

b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Kui Europol saab isikuandmeid otse eraõiguslikelt isikutelt, võib ta töödelda neid isikuandmeid kooskõlas artikliga 18, et teha kindlaks asjaomased riiklikud üksused, nagu on osutatud käesoleva artikli lõike 1 punktis a. Europol edastab nimetatud isikuandmed ja nende vajaliku töötlemise kõik asjakohased tulemused jurisdiktsiooni kindlakstegemiseks viivitamata asjaomastele riiklikele üksustele. Europol võib jurisdiktsiooni kindlakstegemiseks edastada isikuandmed ja nimetatud andmete vajaliku töötlemise kõik asjakohased tulemused kooskõlas artikliga 25 asjaomastele kontaktpunktidele ja asutustele, nagu on osutatud käesoleva artikli lõike 1 punktides b ja c. Kui Europol ei saa asjaomaseid riiklikke üksusi kindlaks teha või on asjaomased isikuandmed juba kõikidele kindlakstehtud asjaomastele riiklikele üksustele edastanud ja kui täiendavaid asjaomaseid riiklikke üksusi ei ole võimalik kindlaks teha, kustutab ta need andmed, välja arvatud juhul, kui asjaomane riiklik üksus, kontaktpunkt või asutus esitab kooskõlas artikli 19 lõikega 1 isikuandmed Europolile uuesti nelja kuu jooksul pärast andmete saatmist või edastamist.

Kriteeriumid selle kohta, kas asjaomase eraõigusliku isiku asukoha liikmesriigi riiklikku üksust käsitatakse asjaomase riikliku üksusena, sätestatakse artikli 18 lõikes 7 osutatud suunistes.“;

c) lisatakse järgmine lõige:

„2a. Europoli koostöös eraõiguslike isikutega ei dubleerita liikmesriikide rahapesu andmebüroode tegevust ega sekkuta sellesse; samuti ei puuduta selline koostöö teavet, mis tuleb direktiivi (EL) 2015/849 kohaselt rahapesu andmebüroodele esitada.“;

d) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Kui Europol saab isikuandmeid kolmandas riigis asuvalt eraõiguslikult isikult, võib Europol edastada need andmed ning nimetatud andmete analüüsi ja kontrollimise tulemused üksnes liikmesriigile või asjaomasele kolmandale riigile, nagu on osutatud artikli 25 lõike 1 punktides a, b või c või artikli 25 lõikes 4a.

Ilma et see piiraks käesoleva lõike esimese lõigu kohaldamist võib Europol edastada käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud tulemused asjaomasele kolmandale riigile artikli 25 lõigete 5 või 6 kohaselt.“;

e) lõiked 5 ja 6 asendatakse järgmisega:

„5. Europol ei saada ega edasta isikuandmeid eraõiguslikele isikutele, välja arvatud järgmistel juhtudel ning kui selline saatmine või edastamine on rangelt vajalik ja proportsionaalne, otsustades igal üksikjuhul eraldi kas

a) saatmine või edastamine on väljaspool kahtlust andmesubjekti huvides;

b) saatmine või edastamine on rangelt vajalik Europoli eesmärkidega hõlmatud kuriteo, sealhulgas terrorikuriteo peatse toimepaneku tõkestamiseks;

c) üldsusele kättesaadavate isikuandmete saatmine või edastamine on rangelt vajalik artikli 4 lõike 1 punktis m osutatud ülesande täitmiseks ja on täidetud järgmised tingimused:

i) saatmine või edastamine puudutab konkreetset üksikjuhtumit;

ii) ükski asjaomase andmesubjekti põhiõigus ja -vabadus ei kaalu üles avalikku huvi, mis teeb nimetatud isikuandmete saatmise või edastamise asjaomase juhtumi puhul vajalikuks, või

d) saatmine või edastamine on rangelt vajalik selleks, et Europol saaks kõnealust eraõiguslikku isikut teavitada, et saadud teabest ei piisa, et Europolil oleks võimalik asjaomased riiklikud üksused kindlaks teha, ja on täidetud järgmised tingimused:

i) saatmine või edastamine järgneb isikuandmete saamisele otse eraõiguslikult isikult kooskõlas lõikega 2;

ii) puuduv teave, millele Europol võib oma teates viidata, on selgelt seotud kõnealuse eraõigusliku isiku poolt varem jagatud teabega;

iii) puuduv teave, millele Europol võib oma teates viidata, piirdub rangelt sellega, mis on Europolile vajalik asjaomaste riiklike üksuste kindlakstegemiseks.

Käesoleva artikli esimeses lõigus osutatud saatmise või edastamise suhtes kohaldatakse mis tahes artikli 19 lõike 2 või 3 kohaselt teatavaks tehtud piiranguid ning selline saatmine või edastamine ei tohi piirata artikli 67 kohaldamist.

6. Pidades silmas käesoleva artikli lõike 5 punkte a, b ja d, kui asjaomane eraõiguslik isik ei ole asu liidus või artikli 25 lõike 1 punktides a, b või c osutatud või artikli 25 lõikes 4a osutatud kolmandas riigis, siis annab tegevdirektor edastamiseks loa üksnes juhul, kui edastamine on

a) vajalik asjaomase andmesubjekti või muu isiku eluliste huvide kaitsmiseks;

b) vajalik asjaomase andmesubjekti õigustatud huvide kaitsmiseks;

c) hädavajalik liikmesriigi või kolmanda riigi avalikku julgeolekut ähvardava vahetu ja tõsise ohu ennetamiseks;

d) vajalik Europoli eesmärkidega hõlmatud konkreetse kuriteo tõkestamiseks, uurimiseks, avastamiseks või selle eest vastutusele võtmiseks või

e) erijuhtudel vajalik Europoli eesmärkidega hõlmatud konkreetse kuriteo tõkestamise, uurimise, avastamise või selle eest vastutusele võtmisega seotud õigusnõuete koostamiseks, esitamiseks või kaitsmiseks.

Isikuandmeid ei edastata, kui tegevdirektor otsustab, et asjaomase andmesubjekti põhiõigused ja -vabadused kaaluvad üles käesoleva lõike esimese lõigu punktides d ja e osutatud avaliku huvi, mis teeb vajalikuks andmete edastamise.“;

f) lisatakse järgmised lõiked:

„6a. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 5 punktide a, c ja d ning muude liidu õigusaktide kohaldamist, ei tohi lõigete 5 ja 6 kohane isikuandmete saatmine või edastamine olla süstemaatiline, ulatuslik ega struktuurne.

6b. Europol võib taotleda liikmesriikidelt nende riiklike üksuste kaudu, et nad hangiksid kooskõlas nende riigisisese õigusega nende territooriumil asuvatel või seal esindajat omavatelt eraõiguslikelt isikutelt isikuandmeid, eesmärgiga jagada nimetatud andmeid Europoliga. Sellised taotlused peavad olema põhjendatud ja võimalikult täpsed. Sellised isikuandmed peavad olema võimalikult vähesel määral tundlikud ja piirduma rangelt ainult sellega, mis on Europoli jaoks vajalik ja proportsionaalne asjaomaste riiklike üksuste kindlakstegemiseks.

Olenemata sellest, milline on liikmesriikide jurisdiktsioon konkreetse kuriteo suhtes, tagavad liikmesriigid, et nende pädevad asutused saavad esimeses lõigus osutatud taotlusi kooskõlas oma riigisisese õigusega menetleda, et anda Europolile vajalikku teavet, et teha kindlaks asjaomased riiklikud üksused.

6c. Europoli taristut võib kasutada liikmesriikide pädevate asutuste ja eraõiguslike isikute vaheliseks teabevahetuseks kooskõlas asjaomase riigisisese õigusega. Kõnealune teabevahetus või käsitleda ka kuritegusid, mis ei ole hõlmatud Europoli eesmärkidega.

Kui liikmesriigid kasutavad Europoli taristut isikuandmete vahetamiseks Europoli eesmärkidega hõlmatud kuritegude puhul, võivad nad anda Europolile juurdepääsu sellistele andmetele.

Kui liikmesriigid kasutavad Europoli taristut isikuandmete vahetamiseks kuritegude puhul, mis ei ole hõlmatud Europoli eesmärkidega, ei ole Europolil nimetatud andmetele juurdepääsu ning teda käsitatakse volitatud töötlejana määruse (EL) 2018/1725 artikli 87 kohaselt.

Europol hindab julgeolekuriske, mida põhjustab tema taristu kasutamise lubamine eraõiguslikele isikutele, ja rakendab vajaduse korral asjakohaseid ennetus- ja leevendusmeetmeid.“;

g) lõiked 9 ja 10 jäetakse välja;

h) lisatakse järgmine lõige:

„11. Europol valmistab haldusnõukogule ette aastaaruande artiklite 26, 26a ja 26b kohaselt eraõiguslike isikutega vahetatud isikuandmete kohta, lähtudes haldusnõukogu kehtestatud kvantitatiivsetest ja kvalitatiivsetest hindamiskriteeriumidest.

Aastaaruanne sisaldab konkreetseid näiteid, millest nähtub, miks vastavalt käesoleva artikli lõikele 6b olid Europoli taotlused vajalikud oma eesmärkide saavutamiseks ja ülesannete täitmiseks.

Aastaaruandes võetakse arvesse vaikimis- ja konfidentsiaalsuskohustust ning näited muudetakse isikuandmete osas anonüümseks.

Aastaaruanne edastatakse Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja liikmesriikide parlamentidele.“

20) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 26a

Isikuandmete vahetamine eraõiguslike isikutega veebisisuga seotud kriisiolukorras

1. Veebisisuga seotud kriisiolukorras võib Europol saada isikuandmeid otse eraõiguslikelt isikutelt ja töödelda neid isikuandmeid kooskõlas artikliga 18.

2. Kui Europol saab isikuandmeid kolmandas riigis asuvalt eraõiguslikult isikult, võib Europol edastada need andmed ning analüüsi ja kontrollimise tulemused nimetatud andmete kohta üksnes liikmesriigile või asjaomasele kolmandale riigile, nagu on osutatud artikli 25 lõike 1 punktides a, b või c või artikli 25 lõikes 4a.

Europol võib edastada oma analüüsi ja kontrollimise tulemused käesoleva artikli lõikes 1 osutatud andmete kohta asjaomasele kolmandale riigile artikli 25 lõike 5 või lõike 6 kohaselt.

3. Europol võib isikuandmeid saata või edastada eraõiguslikele isikutele igal üksikjuhul eraldi, võttes arvesse artikli 19 lõike 2 või 3 kohaselt teatavaks tehtud piiranguid ja ilma et see piiraks artikli 67 kohaldamist, kui selliste andmete saatmine või edastamine on rangelt vajalik veebisisuga seotud kriisiolukorra lahendamiseks, ning asjaomase andmesubjekti põhiõigused ja -vabadused ei kaalu konkreetse juhtumi puhul üles avalikku huvi, mis teeb nimetatud andmete saatmise või edastamise vajalikuks.

4. Kui asjaomane eraõiguslik isik ei ole asu liidus või artikli 25 lõike 1 punktides a, b või c või artikli 25 lõikes 4a osutatud kolmandas riigis, on edastamiseks nõutud tegevdirektori luba.

5. Europol abistab liikmesriikide pädevaid asutusi, vahetab nendega teavet ja teeb nendega koostööd isikuandmete saatmisel või edastamisel eraõiguslikele isikutele vastavalt lõigetele 3 või 4, eelkõige selleks, et vältida topelttööd, parandada koordineerimist ja vältida sekkumist erinevates liikmesriikides toimuvatesse uurimistesse.

6. Europol võib taotleda liikmesriikidelt nende riiklike üksuste kaudu, et nad hangiksid kooskõlas riigisisese õigusega nende territooriumil asuvatelt või seal esindajat omavatelt eraõiguslikelt isikutelt isikuandmeid, eesmärgiga jagada kõnealuseid andmeid Europoliga. Selline taotlus peab olema põhjendatud ja võimalikult täpne. Sellised isikuandmed peavad olema võimalikult vähesel määral tundlikud ja piirduma rangelt ainult sellega, mis on vajalik ja proportsionaal, et võimaldada Europolil toetada liikmesriike veebisisuga seotud kriisiolukordadega tegelemisel.

Olenemata sellest, milline on liikmesriikide jurisdiktsioon seoses sellise sisu levitamisega, millega seoses Europol taotleb isikuandmeid, tagavad liikmesriigid, et nende pädevad asutused saavad esimeses lõigus osutatud taotlusi kooskõlas oma riigisisese õigusega menetleda, et anda Europolile tema eesmärkide saavutamiseks vajalikku teavet.

7. Europol tagab kõikidel juhtudel isikuandmete edastamise ja sellise edastamise põhjuste üksikasjaliku dokumenteerimise kooskõlas käesoleva määrusega. Euroopa Andmekaitseinspektori taotluse korral teeb Europol selle dokumentatsiooni Euroopa Andmekaitseinspektorile kättesaadavaks vastavalt artiklile 39a.

8. Kui saadud või edastatavad isikuandmed mõjutavad liikmesriigi huve, teavitab Europol viivitamata asjaomase liikmesriigi riiklikku üksust.

Artikkel 26b

Isikuandmete vahetamine eraõiguslike isikutega lapse seksuaalset väärkohtlemist kujutava veebimaterjali internetis levitamise käsitlemiseks

1. Europol võib saada isikuandmeid otse eraõiguslikelt isikutelt ja töödelda neid isikuandmeid kooskõlas artikliga 18, et käsitleda lapse seksuaalset väärkohtlemist kujutava veebimaterjali internetis levitamist, nagu on osutatud artikli 4 lõike 1 punktis y.

2. Kui Europol saab isikuandmeid kolmandas riigis asuvalt eraõiguslikult isikult, edastab Europol nimetatud andmed ning analüüsi ja kontrollimise tulemused nimetatud andmete kohta üksnes liikmesriigile või asjaomasele kolmandale riigile, nagu on osutatud artikli 25 lõike 1 punktides a, b või c või artikli 25 lõikes 4a.

Europol võib edastada oma analüüsi ja kontrollimise tulemused käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud andmete kohta asjaomasele kolmandale riigile artikli 25 lõike 5 või 6 kohaselt.

3. Europol võib isikuandmeid saata või edastada eraõiguslikele isikutele igal üksikjuhul eraldi, võttes arvesse artikli 19 lõikest 2 või 3 kohaselt teatavaks tehtud piiranguid ja ilma et see piiraks artikli 67 kohaldamist, kui selliste andmete saatmine või edastamine on rangelt vajalik lapse seksuaalset väärkohtlemist kujutava veebimaterjali internetis levitamise käsitlemiseks, nagu on osutatud artikli 4 lõike 1 punktis y, ning kui asjaomase andmesubjekti põhiõigused ega -vabadused ei kaalu konkreetse juhtumi puhul üles avalikku huvi, mis teeb nimetatud isikuandmete saatmise või edastamise vajalikuks.

4. Kui asjaomane eraõiguslik isik ei asu liidus või kolmandas riigis, nagu on osutatud artikli 25 lõike 1 punktides a, b või c või artikli 25 lõikes 4a, on edastamiseks nõutav tegevdirektori luba.

5. Europol abistab liikmesriikide pädevaid asutusi, vahetab nendega teavet ja teeb nendega koostööd isikuandmete saatmisel või edastamisel eraõiguslikele isikutele vastavalt lõikele 3 või 4, eelkõige selleks, et vältida topelttööd, parandada koordineerimist ja vältida sekkumist erinevates liikmesriikides toimuvatesse uurimistesse.

6. Europol võib taotleda liikmesriikidelt nende riiklike üksuste kaudu, et nad hangiksid vastavalt oma riigisisesele õigusele nende territooriumil asuvatelt või seal esindajat omavatelt eraõiguslikelt isikutelt isikuandmeid, eesmärgiga jagada neid andmeid Europoliga. Selline taotlus peab olema põhjendatud ja võimalikult täpne. Sellised isikuandmed peavad olema võimalikult vähesel määral tundlikud ja piirduma rangelt ainult sellega, mis on Europoli jaoks vajalik ja proportsionaalne, et käsitleda lapse seksuaalset väärkohtlemist kujutava veebimaterjali internetis levitamist, nagu on osutatud artikli 4 lõike 1 punktis y.

Olenemata sellest, milline on liikmesriikide jurisdiktsioon seoses sellise sisu levitamisega, millega seoses Europol taotleb isikuandmeid, tagavad liikmesriigid, et liikmesriikide pädevad asutused saavad esimeses lõigus viidatus taotlusi menetleda kooskõlas nende riigisisese õigusega, et anda Europolile tema eesmärkide saavutamiseks vajalikku teavet.

7. Europol tagab kõikidel juhtudel isikuandmete edastamise ja sellise edastamise põhjuste üksikasjaliku dokumenteerimise kooskõlas käesoleva määrusega. Euroopa Andmekaitseinspektori taotluse korral teeb Europol selle dokumentatsiooni Euroopa Andmekaitseinspektorile kättesaadavaks vastavalt artiklile 39a.

8. Kui saadud või edastatavad isikuandmed mõjutavad liikmesriigi huve, teavitab Europol viivitamata asjaomase liikmesriigi riiklikku üksust."

21) Artikli 27 lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmisega:

„1. Kui see on vajalik tema ülesannete täitmiseks, võib Europol saada ja töödelda eraisikutelt saadud teavet.

Europol võib töödelda eraisikutelt saadud isikuandmeid, ainult siis kui andmed on saadud

a) riikliku üksuse kaudu kooskõlas riigisisese õigusega;

b) kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooni kontaktpunkti kaudu artikli 25 lõike 1 punktis c kohaselt või

c) artikli 25 lõike 1 punktis a või b või artikli 25 lõikes 4a osutatud kolmanda riigi asutuse või rahvusvahelise organisatsiooni kaudu.

2. Kui Europol saab teavet, sealhulgas isikuandmeid mujal kui artikli 25 lõike 1 punktides a või b või artikli 25 lõikes 4a osutatud kolmandas riigis asuvalt eraisikult, võib Europol kõnealuse teabe edastada üksnes liikmesriigile või sellisele kolmandale riigile."

22) VI peatüki pealkiri asendatakse järgmisega:

„ANDMEKAITSE".

23) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 27a

Isikuandmete töötlemine Europolis

1. Ilma et see piiraks käesoleva määruse kohaldamist, kohaldatakse Europoli poolt isikuandmete töötlemise suhtes määruse (EL) 2018/1725 artiklit 3 ja IX peatükki.

Halduslikku laadi isikuandmete Europolis töötlemise suhtes kohaldatakse määrust (EL) 2018/1725, välja arvatud selle IX peatükki.

2. Käesolevas määruses tähendavad isikuandmed kasutatavaid isikuandmeid, nagu need on määratletud määruse (EL) 2018/1725 artikli 3 punktis 2, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti.

3. Haldusnõukogu võtab vastu reeglid, millega määratakse kindlaks halduslikku laadi isikuandmete säilitamise tähtajad."

24) Artikkel 28 jäetakse välja.

25) Artiklit 30 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 2 esimene lause asendatakse järgmisega:

„2. Rassilist või etnilist päritolu, poliitilisi vaateid, usulisi või filosoofilisi veendumusi või ametiühingusse kuulumist kajastavate isikuandmete ning geeniandmete ja biomeetriliste andmete töötlemine füüsilise isiku kordumatu tuvastamise eesmärgil või füüsilise isiku tervist, seksuaalelu või seksuaalset sättumust käsitlevate andmete töötlemine on lubatud üksnes juhul, kui see on rangelt proportsionaalne ja vajalik artikli 33a kohaste teadus- ja innovatsiooniprojektide jaoks ja kui see toimub operatiiveesmärkidel, mis vastavad Europoli eesmärkidele, ja üksnes selliste kuritegude ennetamiseks või nende vastu võitlemiseks, mis on hõlmatud Europoli eesmärkidega. Sellise töötlemise suhtes kohaldatakse ka käesolevas määruses sätestatud asjakohaseid andmesubjekti õiguste ja vabadustega seotud kaitsemeetmeid ning töötlemine on lubatud üksnes juhul, kui need andmed täiendavad muid Europoli töödeldavaid isikuandmeid, välja arvatud biomeetrilised andmed, mida töödeldakse füüsilise isiku kordumatu tuvastamise eesmärgil.";

b) lisatakse järgmine lõige:

„2a. Andmekaitseametnikku teavitatakse põhjendamatu viivituseta käesoleva artikli kohasest isikuandmete töötlemisest.“;

c) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Ainult Europolil on otsene juurdepääs lõigetes 1 ja 2 osutatud isikuandmetele. Europoli tegevdirektor annab piiratud arvule Europoli töötajatele loa selliseks juurdepääsuks, kui see on vajalik nende tööülesannete täitmiseks.

Ilma et see piiraks esimese lõigu kohaldamist, kui see on vajalik isikuandmetele otsese juurdepääsu andmiseks liikmesriikide pädevate asutuste ja ELi toimimise lepingu V jaotise alusel asutatud liidu ametite töötajatele käesoleva määruse artikli 20 lõikes 1 ja 2a ette nähtud juhtudel või teadus- ja innovatsiooniprojektide puhul, kooskõlas käesoleva määruse artikli 33a lõike 2 punktiga d, annab tegevdirektor nõuetekohaselt loa selliseks juurdepääsuks piiratud arvule sellistele töötajatele.“;

d) lõige 4 jäetakse välja;

e) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Lõigetes 1 ja 2 osutatud isikuandmeid ei saadeta liikmesriikidele või liidu asutustele ega edastata kolmandatele riikidele või rahvusvahelistele organisatsioonidele, välja arvatud juhul, kui selline saatmine või edastamine on üksikjuhtudel liidu õiguse kohaselt nõutav või rangelt vajalik ja proportsionaalne Europoli eesmärkidega hõlmatud kuritegude puhul ning vastavalt V peatükile.“

26) Artikkel 32 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 32

Töötlemise turvalisus

Europol, kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikliga 91, ja liikmesriigid, kooskõlas direktiivi (EL) 2016/680 artikliga 29, kehtestavad mehhanismid turvameetmete võtmiseks kogu infosüsteemi piires.“

27) Artikkel 33 jäetakse välja.

28) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 33a

Isikuandmete töötlemine teadusuuringute ja innovatsiooni eesmärgil

1. Europol võib töödelda isikuandmeid teadus- ja innovatsiooniprojektide eesmärgil, kui nimetatud isikuandmete töötlemine:

a) on asjaomase projekti eesmärkide saavutamiseks rangelt vajalik ja nõuetekohaselt põhjendatud;

b) isikuandmete eriliikide puhul on see rangelt vajalik ja kohaldatakse asjakohased kaitsemeetmed, mis võivad hõlmata pseudonüümimist.

Europoli teadus- ja innovatsiooniprojektide raames toimuva isikuandmete töötlemise puhul juhindutakse läbipaistvuse, selgitatavuse, õigluse ja aruandekohustuse põhimõtetest.

2. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, isikuandmete töötlemiseks Europoli teadus- ja innovatsiooniprojektide raames, kohaldatakse järgmisi kaitsemeetmeid:

a) iga teadus- ja innovatsiooniprojekti jaoks on nõutud tegevdirektori eelnev luba, mille ta annab andmekaitseametniku ja põhiõiguste ametnikuga konsulteerides ning mille aluseks on:

i) projekti erieesmärkide kirjeldus ja selgitus, kuidas projekt aitab Europolil või liikmesriigi pädevatel asutustel täita oma ülesandeid;

ii) kavandatava töötlemistoimingu kirjeldus, milles esitatakse töötlemise eesmärgid, ulatus ja kestus ning isikuandmete töötlemise vajalikkus ja proportsionaalsus, näiteks uuenduslike tehnoloogiliste lahenduste uurimiseks ja katsetamiseks ning projektitulemuste täpsuse tagamiseks;

iii) töödeldavate isikuandmete kategooriate kirjeldus;

iv) hinnang selle kohta, kuidas järgitakse määruse (EL) 2018/1725 artiklis 71 sätestatud andmekaitsepõhimõtteid, säilitamise tähtaega ja isikuandmetele juurdepääsu tingimusi; ning

v) andmekaitsealane mõjuhinnang, mis hõlmab andmesubjektide õigusi ja vabadusi ohustavaid riske, algoritmide treenimiseks kasutatavate isikuandmete ja töötlemistulemuste kallutatuse riski ning nende riskide vähendamiseks ja põhiõiguste rikkumise vältimiseks kavandatud meetmeid;

b) enne projekti käivitamist teavitatakse Euroopa Andmekaitseinspektorit;

c) haldusnõukoguga konsulteeritakse või teda teavitatakse enne projekti käivitamist vastavalt artikli 18 lõikes 7 osutatud suunistele;

d) kõik projekti raames töödeldavad isikuandmed

i) kopeeritakse ajutiselt Europoli eraldiseisvasse, isoleeritud ja kaitstud andmetöötluskeskkonda üksnes kõnealuse projekti elluviimise eesmärgil;

ii) neile on juurdepääs üksnes Europoli spetsiaalselt volitatud töötajatele vastavalt käesoleva määruse artikli 30 lõikele 3 ning tehniliste turvameetmete kohaldamisel liikmesriikide pädevatele asutustele ja ELi toimimise lepingu V jaotise alusel asutatud liidu asutuste spetsiaalselt volitatud töötajatele;

iii) neid ei tohi saata ega edastada;

iv) ei tohi kaasa tuua andmesubjekte mõjutavaid meetmeid või otsuseid nende töötlemise tõttu;

v) peavad olema kustutatud, kui projekt on lõpule viidud või isikuandmete säilitamise tähtaeg on vastavalt artiklile 31 möödunud;

e) projekti raames toimunud isikuandmete töötlemise logisid säilitatakse kuni kaks aastat pärast projekti lõpetamist üksnes andmete töötlemise tulemuse täpsuse kontrollimiseks ja ainult seni, kuni see on selleks vajalik.

3. Haldusnõukogu kehtestab siduvas dokumendis teadus- ja innovatsiooniprojektide üldise kohaldamisala. Vajaduse korral sellist dokumenti ajakohastatakse ja tehakse kättesaadavaks Euroopa Andmekaitseinspektorile tema järelevalve teostamise eesmärgil.

4. Europol säilitab dokumendi, mis sisaldab algoritmide treenimise, testimise ja valideerimise protsessi ja põhjenduste üksikasjaliku kirjelduse, et tagada protsessi ja algoritmide läbipaistvus, sealhulgas nende vastavus käesolevas artiklis sätestatud kaitsemeetmetele, ning võimaldada kontrollida selliste algoritmide kasutamisel põhinevate tulemuste täpsust. Taotluse korral teeb Europol nimetatud dokumendi kättesaadavaks huvitatud isikutele, sealhulgas liikmesriikidele ja parlamentaarse ühiskontrolli töörühmale.

5. Kui teadus- ja innovatsiooniprojekti jaoks töödeldavad isikuandmed on esitanud liikmesriik, liidu asutus, kolmas riik või rahvusvaheline organisatsioon, taotleb Europol kõnealuselt andmete esitajalt nõusolekut vastavalt artikli 19 lõikele 2, välja arvatud juhul, kui andmete esitaja on andnud selliseks töötlemiseks eelneva loa teadusuuringute ja innovatsiooniprojektide eesmärgil, kas üld- või eritingimustel.

Europol ei töötle andmeid teadusuuringute ja innovatsiooniprojektide eesmärgil ilma andmete esitaja nõusolekuta. Sellise nõusoleku võib igal ajal tagasi võtta.“

29) Artiklit 34 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Ilma et see piiraks määruse (EL) 2018/1725 artikli 92 kohaldamist, teavitab Europol isikuandmetega seotud rikkumise korral põhjendamatu viivituseta kõnealusest rikkumisest asjaomase liikmesriigi pädevaid asutusi vastavalt käesoleva määruse artikli 7 lõikele 5 ning asjaomast andmete esitajat, välja arvatud juhul, kui on ebatõenäoline, et isikuandmetega seotud rikkumine ohustab füüsiliste isikute õigusi ja vabadusi.“;

b) lõige 3 jäetakse välja.

30) Artiklit 35 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 1 ja 2 jäetakse välja;

b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„Ilma et see piiraks määruse (EL) 2018/1725 artikli 93 kohaldamist, kui Europolil ei ole asjaomase andmesubjekti kontaktandmeid, palub ta, et andmete esitaja teavitaks andmesubjekti isikuandmetega seotud rikkumisest ja teavitaks Europoli tehtud otsusest. Andmeid esitav liikmesriik teavitab asjaomast andmesubjekti isikuandmete rikkumisest vastavalt oma riigisisesele õigusele.“;

c) lõiked 4 ja 5 jäetakse välja.

31) Artiklit 36 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 1 ja 2 jäetakse välja;

b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Andmesubjekt, kes soovib kasutada määruse (EL) 2018/1725 artiklis 80 osutatud õigust tutvuda oma isikuandmetega, võib esitada asjakohase taotluse enda valitud liikmesriigis selleks määratud ametiasutusele või Europolile. Kui taotlus tehakse nimetatud ametiasutusele, edastab ta taotluse põhjendamatu viivituseta ja ühe kuu jooksul pärast selle kättesaamist Europolile.“;

c) lõiked 6 ja 7 jäetakse välja.

32) Artiklit 37 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Andmesubjekt, kes soovib kasutada määruse (EL) 2018/1725 artiklis 82 osutatud õigust lasta parandada oma isikuandmeid, need kustutada või nende töötlemist piirata, võib esitada asjakohase taotluse enda valitud liikmesriigis selleks määratud asutuse kaudu, või Europolile. Kui taotlus tehakse kõnealusele ametiasutusele, edastab ta taotluse põhjendamatu viivituseta ja ühe kuu jooksul pärast selle kättesaamist Europolile.“;

b) lõige 2 jäetakse välja;

c) lõiked 3, 4 ja 5 asendatakse järgmisega:

„3. Ilma et see piiraks määruse (EL) 2018/1725 artikli 82 lõike 3 kohaldamist, Europol pigem piirab isikuandmete töötlemist, mitte ei kustuta neid, kui on põhjendatult alust arvata, et andmete kustutamine võib mõjutada andmesubjekti õigustatud huve.

Töötlemispiiranguga andmeid töödeldakse üksnes andmesubjekti õiguste kaitsmise eesmärgil, kui see on vajalik andmesubjekti või teise isiku eluliste huvide kaitsmiseks, või määruse (EL) 2018/1725 artikli 82 lõikes 3 sätestatud eesmärkidel.

4. Kui lõigetes 1 ja 3 osutatud Europoli valduses olevad isikuandmed on talle esitanud kolmandad riigid, rahvusvahelised organisatsioonid või liidu asutused või kui need andmed on talle otse esitanud eraõiguslikud isikud, kui Europol on andmed saanud avalikult kättesaadavatest allikatest või Europoli enda analüüside tulemusel, siis parandab või kustutab Europol sellised andmed või piirab nende töötlemist ning teavitab asjakohasel juhul andmete esitajaid.

5. Kui lõigetes 1 ja 3 osutatud Europoli valduses olevad isikuandmed on talle esitanud liikmesriik, parandab või kustutab sellised andmed või piirab nende töötlemist asjaomane liikmesriik koostöös Europoliga, toimides oma vastava pädevuse piires.“;

d) lõiked 8 ja 9 jäetakse välja.

33) Artiklit 38 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Europol töötleb isikuandmeid viisil, mis võimaldab teha kindlaks nende allika vastavalt artiklile 17.“;

b) lõige 2 sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:

„2. Määruse (EL) 2018/1725 artikli 71 lõike 1 punktis d osutatud isikuandmete õigsuse eest vastutab:“;

c) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Europol vastutab määruse (EL) 2018/1725 järgimise eest seoses halduslikku laadi isikuandmetega ning käesoleva määruse ning määruse (EL) 2018/1725 artikli 3 ja IX peatüki järgimise eest seoses isikuandmetega.“;

d) lõike 7 kolmas lause asendatakse järgmisega:

„Sellise andmevahetuse turvalisus tagatakse kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikliga 91.“

34) Artikkel 39 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 39

Eelnev konsulteerimine

1. Ilma et see piiraks määruse (EL) 2018/1725 artikli 90 kohaldamist, eelnevat konsulteerimist Euroopa Andmekaitseinspektoriga ei kohaldata konkreetsete üksikute operatiivtegevuste suhtes, mis ei hõlma uut liiki töötlemist, millega kaasneks suur risk andmesubjektide õigustele ja vabadustele.

2. Europol võib algatada töötlemistoiminguid, mille suhtes kohaldatakse määruse (EL) 2018/1725 artikli 90 lõike 1 kohast eelnevat konsulteerimist Euroopa Andmekaitseinspektoriga, välja arvatud juhul, kui Euroopa Andmekaitseinspektor on andnud nimetatud määruse artikli 90 lõike 4 kohaselt kirjalikult nõu kõnealuses sättes kehtestatud tähtaegade jooksul, mis algavad esmase konsulteerimistaotluse kättesaamise kuupäeval ja mida ei peatata.

3. Kui käesoleva artikli lõikes 2 osutatud kavandatavad töötlemistoimingud on Europoli ülesannete täitmiseks väga olulised ning on eriti kiireloomulised ja vajalikud, et ennetada Europoli eesmärkidega hõlmatud vastava kuriteo vahetut ohtu ja selle vastu võidelda ning kaitsta andmesubjekti või muu isiku elulisi huve, võib Europol erandkorras algatada isikuandmete töötlemise pärast määruse (EL) 2018/1725 artikli 90 lõike 1 kohase Euroopa Andmekaitseinspektoriga eelneva konsulteerimise algust, ja enne nimetatud määruse artikli 90 lõikes 4 sätestatud tähtaja möödumist. Nimetatud juhul teavitab Europol Euroopa Andmekaitseinspektorit enne toimingute alustamist.

Määruse (EL) 2018/1725 artikli 90 lõike 4 kohast Euroopa Andmekaitseinspektori kirjalikku nõu võetakse arvesse tagasiulatuvalt ning töötlemise viisi kohandatakse vastavalt.

Andmekaitseametnik kaasatakse selliste töötlemistoimingute kiireloomulisuse ja vajalikkuse hindamisse enne, kui möödub määruse (EL) 2018/1725 artikli 90 lõike 4 kohane tähtaeg, ning ta teostab järelevalvet töötlemise üle.

4. Euroopa Andmekaitseinspektor peab registrit kõikide talle lõike 1 kohaselt teatavaks tehtud toimingute kohta. Register ei ole üldsusele kättesaadav.“

35) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 39a

Töötlemistoimingute kategooriate dokumenteerimine

1. Europol dokumenteerib kõik tema vastutusel toimuvate töötlemistoimingute kategooriad. See dokumentatsioon sisaldab järgmist teavet:

a) Europoli kontaktandmed ning andmekaitseametniku nimi ja kontaktandmed;

b) töötlemise eesmärgid;

c) andmesubjektide kategooriate ja isikuandmete kategooriate kirjeldus;

d) nende vastuvõtjate kategooriad, kellele isikuandmeid on avalikustatud või avalikustatakse, sealhulgas kolmandate riikide vastuvõtjad või rahvusvahelised organisatsioonid;

e) asjakohasel juhul teave isikuandmete edastamise kohta kolmandale riigile, rahvusvahelisele organisatsioonile või eraõiguslikule isikule, sealhulgas vastuvõtja tuvastamiseks;

f) võimaluse korral eri andmekategooriate kustutamiseks ette nähtud tähtajad;

g) võimaluse korral määruse (EL) 2018/1725 artiklis 91 osutatud tehniliste ja korralduslike turvameetmete üldine kirjeldus;

h) asjakohasel juhul profiilianalüüsi kasutamine.

2. Lõikes 1 osutatud dokumentatsioon on kirjalik, sealhulgas elektroonilisel kujul.

3. Europol teeb lõikes 1 osutatud dokumentatsiooni taotluse alusel kättesaadavaks Euroopa Andmekaitseinspektorile.“

36) Artikkel 40 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 40

Logimine

1. Kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikliga 88 peab Europol oma töötlemistoimingute logisid. Logide muutmine ei ole võimalik.

2. Ilma et see piiraks määruse (EL) 2018/1725 artikli 88 kohaldamist, kui see on riiklikule üksusele vajalik andmekaitsenormide järgimisega seotud konkreetse uurimise jaoks, esitatakse lõikes 1 osutatud logid nimetatud riiklikule üksusele.“

37) Artikkel 41 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 41

Andmekaitseametniku määramine

1. Haldusnõukogu nimetab Europoli töötajate seast ametisse andmekaitseametniku, kes määratakse ametisse ainult sellel eesmärgil.

2. Andmekaitseametniku valimisel lähtutakse tema ametialasest pädevusest ning eelkõige tema eriteadmistest andmekaitsealase õiguse ja asjaomaste tavade valdkonnas ning suutlikkusest täita käesoleva määruse artiklis 41b ja määruses (EL) 2018/1725 osutatud ülesandeid.

3. Andmekaitseametniku valimine ei tohi kaasa tuua huvide konflikti isiku andmekaitseametnikuna tegutsemise ning tema teiste võimalike ametikohustuste vahel, eelkõige seoses käesoleva määruse kohaldamisega.

4. Haldusnõukogu ei vabasta andmekaitseametnikku ametist ega karista teda seoses tema ülesannete täitmisega.

5. Europol avaldab andmekaitseametniku kontaktandmed ja edastab need Euroopa Andmekaitseinspektorile.“

38) Lisatakse järgmised artiklid:

„*Artikkel 41a*

Andmekaitseametniku ametiseisund

1. Europol tagab andmekaitseametniku nõuetekohase ja õigeaegse kaasamise kõikidesse isikuandmete kaitsega seotud küsimustesse.

2. Europol toetab andmekaitseametnikku artiklis 41b osutatud ülesannete täitmisel, andes talle nende ülesannete täitmiseks ja oma eriteadmiste säilitamiseks vajalikud vahendid ja töötajad ning juurdepääsu isikuandmetele ja isikuandmete töötlemise toimingutele.

Selleks, et toetada andmekaitseametnikku oma tööülesannete täitmisel, võidakse Europoli töötajate seast määrata abiandmekaitseametnik.

3. Europol tagab, et andmekaitseametnik tegutseb sõltumatult ega saa oma ülesannete täitmiseks juhiseid.

Andmekaitseametnik annab aru otse haldusnõukogule.

4. Andmesubjektid võivad pöörduda andmekaitseametniku poole kõigis küsimustes, mis on seotud nende isikuandmete töötlemisega ning nende käesolevast määrusest ja määrusest (EL) 2018/1725 tulenevate õiguste kasutamisega.

Keegi ei tohi kannatada seepärast, et ta juhtis andmekaitseametniku tähelepanu käesoleva määruse või määruse (EL) 2018/1725 sätete väidetavale rikkumisele.

5. Haldusnõukogu võtab vastu andmekaitseametnikku käsitlevad rakendusnormid. Kõnealused rakendusnormid käsitlevad eelkõige andmekaitseametniku valimise menetlust ja tema ametist vabastamist, tema ülesandeid, kohustusi ja volitusi ning tema sõltumatuse tagatisi.

6. Andmekaitseametniku ja tema töötajate suhtes kehtib konfidentsiaalsuskohustus vastavalt artikli 67 lõikele 1.

7. Andmekaitseametnik nimetatakse ametisse neljaks aastaks ja ta võidakse ametisse tagasi nimetada.

8. Haldusnõukogu vabastab andmekaitseametniku ametist, kui andmekaitseametnik ei vasta enam oma ametikohustuste täitmiseks vajalikele tingimustele, tehes seda üksnes Euroopa Andmekaitseinspektori nõusolekul.

9. Haldusnõukogu registreerib andmekaitseametniku ja abiandmekaitseametniku Euroopa Andmekaitseinspektori juures.

10. Andmekaitseametniku suhtes kohaldatavaid sätteid kohaldatakse abiandmekaitseametniku suhtes *mutatis mutandis*.

Artikkel 41b

Andmekaitseametniku ülesanded

1. Andmekaitseametnikul on isikuandmete töötlemisel eelkõige järgmised ülesanded:

a) tagada sõltumatul viisil, et Europol järgiks käesoleva määruse ja määruse (EL) 2018/1725 andmekaitsesätteid ning Europoli sise-eeskirjade asjakohaseid andmekaitsesätteid, sealhulgas käesoleva määruse, määruse (EL) 2018/1725, muude liidu või liikmesriikide andmekaitsenormide ja Europoli isikuandmete kaitse põhimõtete järgimise seire seoses vastutusvaldkondade jaotamise, isikuandmete töötlemise toimingutes osalevate töötajate teadlikkuse suurendamise ja koolitamisega ning seonduvate auditite tegemist;

b) teavitada ja nõustada Europoli ning isikuandmeid töötlevaid töötajaid nende kohustustest, mis tulenevad käesolevast määrusest, määrusest (EL) 2018/1725 ja muudest liidu või liikmesriikide andmekaitsenormidest;

c) anda taotluse korral nõu andmekaitsealase mõju hindamise kohta vastavalt määruse (EL) 2018/1725 artiklile 89 ning seirata selle andmekaitsealase mõju hinnangu tulemuslikkust;

d) pidada isikuandmetega seotud rikkumiste registrit ja anda taotluse korral nõu isikuandmetega seotud rikkumisest teatamise või selle kohta teabe edastamise vajaduse küsimuses vastavalt määruse (EL) 2018/1725 artiklitele 92 ja 93;

e) tagada isikuandmete saatmise, edastamise ja vastuvõtmise dokumenteerimine kooskõlas käesoleva määrusega;

f) tagada, et andmesubjekte teavitatakse nende taotluse korral nende õigustest, mis tulenevad käesolevast määrusest ja määrusest (EL) 2018/1725;

g) teha koostööd Europoli töötajatega, kes vastutavad andmetöötlusmenetluste ja -koolituse ning andmetöötlusalase nõustamise eest;

h) vastata Euroopa Andmekaitseinspektori taotlustele; teha oma pädevuse piires koostööd ja konsulteerida Euroopa Andmekaitseinspektoriga viimase taotlusel või omal algatusel;

i) teha õiguskaitse valdkonna andmekaitseküsimustes koostööd liikmesriikide pädevate asutustega, eelkõige liikmesriikide pädevate asutuste andmekaitseametnike ja riiklike järelevalveasutustega;

j) tegutseda töötlemisküsimustes Euroopa Andmekaitseinspektori kontaktpunktina, sealhulgas määruse (EL) 2018/1725 artiklites 40 ja 90 osutatud eelneva konsulteerimise puhul, ning kui see on asjakohane, anda oma pädevuse piires nõu ka muudes küsimustes;

k) koostada aastaaruanne ning edastada see haldusnõukogule ja Euroopa Andmekaitseinspektorile;

l) tagada, et töötlemistoimingud ei kahjustaks andmesubjektide õigusi ja vabadusi.

2. Andmekaitseametnik võib anda haldusnõukogule soovitusi andmekaitse praktiliseks parandamiseks ja nõu andmekaitsenormide kohaldamisega seotud küsimustes.

Andmekaitseametnik võib ka omal algatusel või haldusnõukogu või üksikisiku taotlusel uurida talle teatavaks saanud küsimusi ja juhtumeid, mis on otseselt seotud tema ülesannetega, ning anda uurimise tulemustest aru uurimist taotlenud isikule või haldusnõukogule.

3. Seoses halduslikku laadi isikuandmetega täidab andmekaitseametnik määrusega (EL) 2018/1725 ette nähtud ülesandeid.

4. Andmekaitseametnikul ja andmekaitseametnikku tema ülesannete täitmisel abistavatel Europoli töötajatel on oma ülesannete täitmisel juurdepääs kõikidele Europolis töödeldavatele andmetele ja kõigile Europoli ruumidele.

5. Kui andmekaitseametnik leiab, et käesoleva määruse või määruse (EL) 2018/1725 sätteid, mis käsitlevad halduslikku laadi isikuandmete töötlemist, või käesoleva määruse sätteid või määruse (EL) 2018/1725 artikli 3 ja IX peatüki sätteid, mis käsitlevad isikuandmete töötlemist, ei ole järgitud, teavitab ta sellest tegevdirektorit ja palub tal mittevastavuse kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul kõrvaldada.

Kui tegevdirektor ei vii töötlemist kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul normidega vastavusse, teavitab andmekaitseametnik sellest haldusnõukogu. Haldusnõukogu vastab sellele andmekaitseametnikuga kokku lepitud tähtaja jooksul. Kui haldusnõukogu ei kõrvalda mittevastavust ettenähtud ajavahemiku jooksul, esitab andmekaitseametnik juhtumi Euroopa Andmekaitseinspektorile.

Artikkel 41c

Põhiõiguste ametnik

1. Haldusnõukogu määrab tegevdirektori ettepanekul põhiõiguste ametniku. Põhiõiguste ametnik võib olla Europoli olemasolev töötaja, kes on saanud põhiõigusi reguleeriva õiguse ja tava alase eriväljaõppe.

2. Põhiõiguste ametniku ülesanded on järgmised:

a) nõustada Europoli tema tegevuses, kui ta peab seda vajalikuks või kui temalt seda palutakse, ilma seejuures Europoli tegevust takistamata või selles viivitusi põhjustamata;

b) seirata põhiõiguste järgimist Europoli poolt;

c) esitada mittesiduvaid arvamusi töökorralduse kohta;

d) teavitada tegevdirektorit põhiõiguste võimalikest rikkumistest Europoli tegevuses;

e) edendada Europoli ülesannete täitmisel ja Europoli tegevuses põhiõiguste austamist;

f) muud käesolevas määruses sätestatud ülesanded.

3. Europol tagab, et põhiõiguste ametnik ei saa oma ülesannete täitmiseks juhiseid.

4. Põhiõiguste ametnik annab aru otse tegevdirektorile ja koostab aastaaruandeid oma tegevuse kohta, sealhulgas selle kohta, mil määral on Europoli tegevuses järgitud põhiõigusi. Nimetatud aruanded tehakse haldusnõukogule kättesaadavaks.

Artikkel 41d

Põhiõigustealane koolitus

Kõik isikuandmete töötlemist hõlmavaid operatiivülesandeid täitvad Europoli töötajad saavad kohustusliku koolituse põhiõiguste ja -vabaduste kaitse kohta, sealhulgas seoses isikuandmete töötlemisega. Kõnealune koolitus töötatakse välja koostöös nõukogu määrusega (EÜ) nr 168/2007 (*) loodud Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti (FRA) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL)2015/2219 (**) loodud Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Ametiga (CEPOL).

(*) Nõukogu 15. veebruari 2007. aasta määrus (EÜ) nr 168/2007, millega asutatakse Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (ELT L 53, 22.2.2007, lk 1).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta määrus (EL) 2015/2219, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Ametit (CEPOL) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 2005/681/JSK (ELT L 319, 4.12.2015, lk 1.)“

39) Artikli 42 lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmisega:

„1. Direktiivi (EL) 2016/680 artiklis 41 osutatud riiklikul järelevalveasutustel on oma järelevalveülesannete täitmiseks riikliku üksuse või kontaktametniku ruumides juurdepääs andmetele, mille nende liikmesriik on asjakohase riigisisese korra kohaselt Europolile esitanud, ning samuti käesoleva määruse artiklis 40 osutatud logidele.

2. Riiklikel järelevalveasutustel on juurdepääs oma Europoli kontaktametnike tööruumidele ja dokumentidele.“

40) Artiklit 43 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 esimene lause asendatakse järgmisega:

„1. Euroopa Andmekaitseinspektori ülesanne on jälgida ja tagada, et kohaldataks käesoleva määruse ja määruse (EL) 2018/1725 sätteid, mis käsitlevad füüsiliste isikute põhiõiguste ja -vabaduste kaitsmist isikuandmete töötlemisel Europolis, samuti nõustada Europoli ja andmesubjekte kõikides isikuandmete töötlemisega seotud küsimustes.“;

b) lõikele 3 lisatakse järgmised punktid:

„j) anda korralduse, et vastutav töötleja või volitatud töötleja viiks asjakohasel juhul töötlemise toimingud teatud viisil ja kindlaksmääratud aja jooksul vastavusse käesoleva määrusega;

k) anda korralduse peatada liikmesriigi või kolmanda riigi vastuvõtjale või rahvusvahelisele organisatsioonile suunatud andmevoog;

l) määrata haldustrahvi, kui Europol ei järgi mõnda käesoleva lõike punktides c, e, f, j ja k osutatud meedet, sõltuvalt iga üksikjuhtumi asjaoludest.“;

c) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Euroopa Andmekaitseinspektor koostab Europoli üle teostatud järelevalvetegevuse kohta aastaaruande. Kõnealune aruanne moodustab osa Euroopa Andmekaitseinspektori aastaaruandest, millele on osutatud määruse (EL) 2018/1725 artiklis 60.

Euroopa Andmekaitseinspektor palub liikmesriikide järelevalveasutustel esitada oma tähelepanekud nimetatud aastaaruande osa kohta enne, kui see aastaaruanne võetakse vastu. Euroopa Andmekaitseinspektor võtab nimetatud tähelepanekuid hoolikalt arvesse ning osutab neile oma aastaaruandes.

Teises lõigus osutatud aastaaruande osa sisaldab statistilisi andmeid, mis käsitlevad kaebusi, uurimisi ja juurdlusi ning isikuandmete edastamist kolmandatele riikidele ja rahvusvahelistele organisatsioonidele, juhtumeid, mille puhul on läbi viidud eelnev konsulteerimine Euroopa Andmekaitseinspektoriga, ning käesoleva artikli lõikes 3 osutatud volituste kasutamist.“

41) Artiklit 44 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Lõikes 1 osutatud juhtudel tagatakse koordineeritud järelevalve kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikliga 62. Euroopa Andmekaitseinspektor kasutab käesoleva määruse artikli 43 lõikes 2 sätestatud kohustusi täites riiklike järelevalveasutuste eriteadmisi ja kogemusi.

Euroopa Andmekaitseinspektoriga ühiste kontrollide läbiviimisel on riiklike järelevalveasutuste liikmetel ja töötajatel subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet nõuetekohaselt arvesse võttes samasugused õigused, nagu on sätestatud käesoleva määruse artikli 43 lõikes 4, ja neile kehtivad samasugused kohustused, nagu on sätestatud käesoleva määruse artikli 43 lõikes 6.“;

b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Juhtudel, mis seonduvad ühelt või mitmelt liikmesriigilt saadud andmetega, sealhulgas artikli 47 lõikes 2 osutatud juhtudel, konsulteerib Euroopa Andmekaitseinspektor asjaomaste riiklike järelevalveasutustega. Euroopa Andmekaitseinspektor ei otsusta täiendavate meetmete võtmist enne, kui need riiklikud järelevalveasutused on Euroopa Andmekaitseinspektorit teavitanud oma arvamusest Euroopa Andmekaitseinspektori kindlaks määratud tähtaja jooksul, mis on vähemalt üks kuu ja mitte pikem kui kolm kuud hetkest, mil Euroopa Andmekaitseinspektor konsulteerib asjaomaste riiklike järelevalveasutustega. Euroopa Andmekaitseinspektor võtab asjaomaste riiklike järelevalveasutuste vastavaid arvamusi täiel määral arvesse. Kui Euroopa Andmekaitseinspektor kavatseb riiklike järelevalveasutuste seisukohta mitte järgida, teavitab ta sellest asjaomast asutust, esitab põhjenduse ning edastab küsimuse Euroopa Andmekaitsenõukogule.“

42) Artiklid 45 ja 46 jäetakse välja.

43) Artiklit 47 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Igal andmesubjektil on õigus esitada kaebus Euroopa Andmekaitseinspektorile, kui ta leiab, et tema kohta käivate isikuandmete töötlemine Europoli poolt ei ole kooskõlas käesoleva määrusega või määrusega(EL) 2018/1725.“;

b) lõike 2 esimene lause asendatakse järgmisega:

„2. Kui kaebus on seotud käesoleva määruse artiklis 36 või 37 või määruse (EL) 2018/1725 artiklis 81 või 82 osutatud otsusega, konsulteerib Euroopa Andmekaitseinspektor selle liikmesriigi järelevalveasutustega, kes andmed edastas, või küsimusega otseselt seotud liikmesriigiga.“;

c) lisatakse järgmine lõige:

„5. Euroopa Andmekaitseinspektor teavitab andmesubjekti kaebuse menetlemise käigust ja tulemusest, sealhulgas võimalusest kasutada artikli 48 kohaselt õiguskaitsevahendeid.“

44) Artikkel 50 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 50

Õigus hüvitisele

1. Igal isikul, kes on kandnud käesoleva määruse rikkumise tagajärjel materiaalset või mittemateriaalset kahju, on õigus saada tekitatud kahju eest hüvitist kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikliga 65 ja direktiivi (EL) 2016/680 artikliga 56.

2. Europoli ja liikmesriigi vaidlused, mis käsitlevad lõplikku vastutust materiaalset või mittemateriaalset kahju kandnud isikule käesoleva artikli lõike 1 kohaselt määratud hüvitise eest, suunatakse lahendamiseks haldusnõukogule. Haldusnõukogu teeb otsuse nimetatud vastutuse kohta oma liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega, ilma et see piiraks õigust seda otsust vaidlustada kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 263.“

45) Artiklit 51 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 3 muudetakse järgmiselt:

i) punkt d asendatakse järgmisega:

„d) artikli 11 lõike 1 punktis c osutatud Europoli tegevuse konsolideeritud aastaaruanne, sealhulgas asjakohane teave Europoli tegevuse kohta suurte andmekogumite töötlemisel ja sellega seoses saadud tulemuste kohta, ilma et see mõjutaks operatiivseid üksikasju ja käimasolevaid uurimisi;“;

ii) lisatakse järgmised punktid:

„f) artikli 26 lõike 11 kohane iga-aastane teave artiklite 26, 26a ja 26b kohaselt eraõiguslike isikutega vahetatud isikuandmete kohta, sealhulgas hinnang koostöö tõhususe kohta, konkreetsed näited juhtumite kohta, millest nähtub, miks need taotlused olid Europoli eesmärkide saavutamiseks ja ülesannete täitmiseks vajalikud ja proportsionaalsed, ning artikli 26b kohase isikuandmete vahetamise puhul sellise teabevahetuse tulemusel tuvastatud laste arv, niivõrd kui see teave on Europolile kättesaadav;

g) iga-aastane teave nende juhtumite arvu kohta, millega seoses Europolil oli vaja töödelda II lisas loetletud andmesubjektide kategooriatega mitte seotud isikuandmeid, et toetada liikmesriike konkreetses käimasolevas kriminaaluurimises kooskõlas artikliga 18a, ning teave töötlemise kestuse ja tulemuste kohta, sealhulgas selliste juhtumite näited, mis selgitavad, miks kõnealune töötlemine oli vajalik ja proportsionaalne;

h) iga-aastane teave isikuandmete edastamise kohta kolmandatele riikidele ja rahvusvahelistele organisatsioonidele vastavalt artikli 25 lõikele 1 või artikli 25 lõikele 4a esitatuna õigusliku aluse kaupa ning juhtumite arv, millega seoses tegevdirektor andis vastavalt artikli 25 lõikele 5 loa konkreetse käimasoleva kriminaaluurimisega seotud isikuandmete edastamiseks kolmandatele riikidele või rahvusvahelistele organisatsioonidele, sealhulgas teave asjaomaste riikide ja loa kehtivusaja kohta;

i) iga-aastane teave selliste juhtumite arvu kohta, mille puhul Europol on teinud ettepaneku sisestada võimalikud informatiivsed hoiatusteated vastavalt artikli 4 lõike 1 punktile t, sealhulgas konkreetsed näited juhtumite kohta, et näidata, miks tehti ettepanek nimetatud hoiatusteadete sisestamiseks;

j) iga-aastane teave ellu viidud teadus- ja innovatsiooniprojektide arvu kohta, sealhulgas teave nimetatud projektide eesmärkide, töödeldavate isikuandmete kategooriate, kasutatud täiendavate kaitsemeetmete (sealhulgas võimalikult väheste andmete kogumine), õiguskaitsealaste vajaduste, millega nimetatud projektid püüavad tegeleda, ja nimetatud projektide tulemuste kohta;

k) iga-aastane teave nende juhtumite arvu kohta, mille puhul Europol kasutas ajutist töötlemist kooskõlas artikli 18 lõikega 6a, ja vajaduse korral nende juhtumite arvu kohta, mille puhul töötlemisaega pikendati;

l) artikli 30 lõike 2 kohane iga-aastane teave selliste juhtumite arvu ja liikide kohta, mille puhul töödeldi isikuandmete erikategooriaid.

Punktides f ja i osutatud näited anonüümitakse isikuandmete osas.

Punktis g osutatud näited anonüümitakse isikuandmete osas, avaldamata operatiivseid üksikasju ja ilma et see piiraks käimasolevaid uurimisi.“;

b) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Parlamentaarse ühiskontrolli töörühm võib koostada kokkuvõtlikke järeldusi Europoli tegevuse üle poliitilise seire teostamise kohta, sealhulgas konkreetseid mittesiduvaid soovitusi Europolile, ning esitada need järeldused Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele. Euroopa Parlament edastab nimetatud kokkuvõtlikud järeldused teavitamise eesmärgil nõukogule, komisjonile ja Europolile.“

46) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 52a

Nõuandefoorum

1. Parlamentaarse ühiskontrolli töörühm loob nõuandefoorumi, mis abistab teda taotluse korral põhiõigustega seotud küsimustes, andes talle sõltumatut nõu.

Parlamentaarse ühiskontrolli töörühm ja tegevdirektor võivad konsulteerida nõuandefoorumiga kõigis põhiõigustega seotud küsimustes.

2. Parlamentaarse ühiskontrolli töörühm määrab kindlaks nõuandefoorumi koosseisu, selle töömeetodid ja nõuandefoorumile teabe saatmise viisid.“

47) Artikli 58 lõige 9 asendatakse järgmisega:

„9. Delegeeritud määrust (EL) 2019/715 kohaldatakse kõikide ehitusprojektide suhtes, mis eeldatavasti avaldavad Europoli eelarvele olulist mõju.“

48) Artiklit 60 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Kui kontrollikoda on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 (*) artikli 246 kohaselt esitanud oma tähelepanekud Europoli n aasta esialgse raamatupidamisaruande kohta, koostab Europoli peaarvepidaja Europoli lõpliku raamatupidamisaruande kõnealuse aasta kohta. Tegevdirektor esitab selle lõpliku raamatupidamisaruande haldusnõukogule arvamuse saamiseks.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014, (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).“;

b) lõige 9 asendatakse järgmisega:

„9. Euroopa Parlamendi taotluse korral esitab tegevdirektor talle kooskõlas delegeeritud määruse (EL) 2019/715 artikli 106 lõikega 3 kogu teabe, mida on vaja n aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse tõrgeteta rakendamiseks.“

49) Artikkel 61 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 61

Finantsreeglid

1. Haldusnõukogu võtab pärast komisjoniga konsulteerimist vastu Europoli suhtes kohaldatavad finantsreeglid. Need ei tohi lahkneda delegeeritud määrusest (EL) 2019/715, välja arvatud juhul, kui see on konkreetselt vajalik Europoli toimimiseks ja komisjon on selleks eelnevalt nõusoleku andnud.

2. Europol võib anda toetusi oma eesmärkide ja ülesannete saavutamiseks.

3. Europol võib anda liikmesriikidele Europoli eesmärkide ja ülesannetega seotud tegevuste jaoks toetusi ilma konkursikutseta.

4. Kui see on tegevusega seotud vajadustest lähtuvalt nõuetekohaselt põhjendatud, võib rahaline toetus pärast haldusnõukogult loa saamist katta kõik seadmetesse ja taristusse investeerimise kulud.

Lõike 1 kohased finantsreeglid võivad täpsustada kriteeriumid, mille alusel rahaline toetus võib katta käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud kõik investeerimise kulud.

5. Seoses ühiste uurimisrühmade tegevuse rahalise toetamisega kehtestavad Europol ja Eurojust ühiselt reeglid ja tingimused selliste toetusetaotluste menetlemiseks.“

50) Artiklit 68 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Hiljemalt 29. juuniks 2027 ja seejärel iga viie aasta järel viib komisjon läbi hindamise, eelkõige Europoli ja tema töö mõju, tulemuslikkuse ja tõhususe kohta. Nimetatud hindamisel võidakse eelkõige käsitleda võimalikku vajadust muuta Europoli struktuuri, toimimist, tegevusvaldkonda ja ülesandeid ning selliste võimalike muudatuste finantsmõju.“;

b) lisatakse järgmine lõige:

„3. Hiljemalt 29. juuniks 2025 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles ta kaalub ja hindab käesolevas määruses sätestatud ülesannete rakendamise tegevusalast mõju, eelkõige artikli 4 lõike 1 punktis t, artikli 18 lõike 2 punktis e, artikli 18 lõikes 6a ja artiklites 18a, 26, 26a ja 26b seoses Europoli eesmärkidega. Aruandes hinnatakse nende ülesannete mõju põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigustele ja -vabadustele. Samuti esitatakse selles Europoli ülesannete laiendamise kulude-tulude analüüs.“

51) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 74a

Üleminekukord seoses konkreetset käimasolevat kriminaaluurimist toetavate isikuandmete töötlemisega

1. Kui liikmesriik, Euroopa Prokuratuur või Eurojust esitas enne 28. juunit 2022 Europolile isikuandmeid, mis ei ole seotud II lisas loetletud andmesubjektide kategooriatega, võib Europol nimetatud isikuandmeid töödelda kooskõlas artikliga 18a juhul, kui:

a) asjaomane liikmesriik, Euroopa Prokuratuur või Eurojust teatab Europolile hiljemalt 29. septembriks 2022, et tal on lubatud töödelda nimetatud isikuandmeid kooskõlas kohaldatava liidu või riigisisese õiguse kohaste menetlusnõuete ja kaitsemeetmetega käimasolevas kriminaaluurimises, milleks ta taotles Europoli toetust andmete algsel esitamisel;

b) asjaomane liikmesriik, Euroopa Prokuratuur või Eurojust palub Europolil hiljemalt 29. septembriks 2022 toetada punktis a osutatud käimasolevat kriminaaluurimist ning

c) Europoli hinnangul ei ole kooskõlas artikli 18a lõike 1 punktiga b võimalik käesoleva lõike punktis a osutatud käimasolevat kriminaaluurimist toetada, ilma et töödeldaks isikuandmeid, mis ei vasta artikli 18 lõikele 5.

Käesoleva lõike punktis c osutatud hinnang dokumenteeritakse ja saadetakse teavitamise eesmärgil Euroopa Andmekaitseinspektorile, kui Europol lõpetab asjaomase konkreetse kriminaaluurimise toetamise.

2. Kui liikmesriik, Euroopa Prokuratuur või Eurojust ei täida vähemalt ühte käesoleva artikli lõike 1 punktides a ja b sätestatud nõuet seoses selliste isikuandmetega, mis ei ole seotud II lisas loetletud andmesubjektide kategooriatega, mille nad esitasid Europolile enne 28. juunit 2022, või kui liikmesriik, Euroopa Prokuratuur või Eurojust ei täida käesoleva artikli lõike 1 punktis c sätestatud nõuded, ei töötle Europol nimetatud isikuandmeid kooskõlas artikliga 18a, vaid kustutab nimetatud isikuandmed hiljemalt 29. oktoobriks 2022, ilma et see piiraks artikli 18 lõike 5 ja artikli 74b kohaldamist.

3. Kui artikli 18a lõikes 6 osutatud kolmas riik edastas enne 28. juunit 2022 Europolile isikuandmed, mis ei ole seotud II lisas loetletud andmesubjektide kategooriatega, võib Europol nimetatud isikuandmeid töödelda kooskõlas artikli 18a lõikega 6 juhul, kui:

a) kolmas riik esitas isikuandmed, et toetada konkreetset kriminaaluurimist ühes või mitmes liikmesriigis, mida Europol toetab;

b) kolmas riik on saanud need andmed kriminaaluurimise raames kooskõlas riigisisese kriminaalõiguse alusel kohaldatavate menetlusnõuete ja kaitsemeetmetega;

c) kolmas riik teatab Europolile hiljemalt 29. septembriks 2022, et tal on õigus töödelda nimetatud isikuandmeid sellise kriminaaluurimise käigus, mille raames ta need andmed sai;

d) Europoli hinnangul ei ole kooskõlas artikli 18a lõike 1 punktiga b võimalik käesoleva lõike punktis a osutatud konkreetset kriminaaluurimist toetada, ilma et töödeldaks isikuandmeid, mis ei vasta artikli 18 lõikele 5 ja nimetatud hinnang dokumenteeritakse ja saadetakse teavitamise eesmärgil Euroopa Andmekaitseinspektorile, kui Europol lõpetab asjaomase konkreetse kriminaaluurimise toetamise, ning

e) Europol kontrollib kooskõlas artikli 18a lõikega 6, kas isikuandmete hulk ei ole käesoleva lõike punktis a osutatud ühes või mitmes Europoli toetatavas liikmesriigis läbiviidava konkreetse kriminaaluurimise jaoks ilmselgelt ebaproportsionaalne.

4. Kui kolmas riik ei täida käesoleva artikli lõike 3 punktis c sätestatud nõudeid seoses selliste isikuandmetega, mis ei ole seotud II lisas loetletud andmesubjektide kategooriatega, mille ta esitas Europolile enne 28. juunit 2022, või kui mõni muu käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud nõue ei ole täidetud, ei töötle Europol nimetatud isikuandmeid kooskõlas artikli 18a lõikega 6 vaid, ilma et see piiraks artikli 18 lõike 5 ja artikli 74b kohaldamist, kustutab Europol nimetatud isikuandmed hiljemalt 29. oktoobriks 2022.

5. Kui liikmesriik, Euroopa Prokuratuur või Eurojust esitas Europolile enne 28. juunit 2022 isikuandmed, mis ei ole seotud II lisas loetletud andmesubjektide kategooriatega, võib ta 29. septembrini 2022 taotleda, et Europol säilitaks nimetatud andmed ja nende andmete Europoli poolse töötlemise tulemuse, kui see on vajalik kriminaalteabe kogumise protsessi õigsuse, usaldusväärsuse ja jälgitavuse tagamiseks. Europol hoiab isikuandmeid, mis ei ole seotud II lisas loetletud andmesubjektide kategooriatega, muudest andmetest funktsionaalselt eraldi ning töötleb selliseid andmeid üksnes kriminaalteabe kogumise protsessi õigsuse, usaldusväärsuse ja jälgitavuse tagamiseks ning ainult seni, kuni kestab kohtumenetlus, mis puudutab konkreetset kriminaaluurimist, mille jaoks nimetatud andmed esitati.

6. Kui Europol sai isikuandmed, mis ei ole seotud II lisas loetletud andmesubjektide kategooriatega, enne 28. juunit 2022, ei säilita Europol nimetatud andmeid kriminaalteabe kogumise protsessi õigsuse, usaldusväärsuse ja jälgitavuse tagamiseks, välja arvatud juhul, kui seda on taotletud kooskõlas lõikega 5. Kui sellist taotlust ei esitata, kustutab Europol nimetatud isikuandmed hiljemalt 29. oktoobriks 2022.

Artikkel 74b

Üleminekukord seoses Europoli valduses olevate isikuandmete töötlemisega

Ilma et see piiraks artikli 74a kohaldamist, võib Europol enne 28. juunit 2022 saadud isikuandmete puhul kontrollida, kas nimetatud isikuandmed on seotud ühe II lisas sätestatud andmesubjektide kategooriaga. Selleks võib Europolil teha nimetatud isikuandmetele eelanalüüs kuni 18 kuu jooksul alates s päevast, mil Europol esmakordselt andmed kätte sai, või põhjendatud juhtudel ja Euroopa Andmekaitseinspektori eelneval loal pikemaks perioodiks.

Esimeses lõigus osutatud andmete töötlemise maksimaalne ajavahemik on kolm aastat alates päevast, mil Europol andmed kätte sai.“

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Strasbourg, 8. juuni 2022

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*
R. METSOLA	C. BEAUNE